

Univerzita Pardubice
Dopravní fakulta Jana Pernera

Finanční analýza Dopravního podniku města Hradce Králové, a.s.
Petr Košťál

Bakalářská práce
2019

Univerzita Pardubice
Dopravní fakulta Jana Pernera
Akademický rok: 2017/2018

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Petr Košťál**
Osobní číslo: **D15021**
Studijní program: **B3709 Dopravní technologie a spoje**
Studijní obor: **Dopravní management, marketing a logistika**
Název tématu: **Finanční analýza Dopravního podniku města Hradce
Králové, a.s.**
Zadávací katedra: **Katedra dopravního managementu, marketingu a logistiky**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Úvod

1. Teoretické vymezení finanční analýzy
2. Zpracování finanční situace DPMHK, a.s. v daném období
3. Návrhy na zlepšení a zhodnocení finanční situace DPMHK, a.s.

Závěr

Rozsah grafických prací: **dle doporučení vedoucí/ho**
Rozsah pracovní zprávy: **40 - 50 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**
Seznam odborné literatury:
dle pokynů vedoucí/ho práce

Vedoucí bakalářské práce: **prof. Ing. Vlastimil Melichar, CSc.**
Katedra dopravního managementu, marketingu
a logistiky

Datum zadání bakalářské práce: **30. října 2017**
Termín odevzdání bakalářské práce: **16. ledna 2019**

doc. Ing. Libor Švadlenka, Ph.D.
děkan

L.S.

doc. Ing. Jaroslava Hyršlová, Ph.D.
vedoucí katedry

V Pardubicích dne 11. prosince 2018

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 9/2012, bude práce zveřejněna v Univerzitní knihovně a prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 16. 1. 2019

Petr Košťál

Rád bych poděkoval vedoucímu práce prof. Ing. Vlastimilu Melicharovi, CSc., za vstřícný přístup, čas a cenné rady, které mi velmi pomohly při zpracování bakalářské práce.

ANOTACE

Bakalářská práce na téma finanční analýza Dopravního podniku města Hradce Králové, a.s. bude zaměřena v první kapitole na teorii týkající se finanční analýzy. Druhá kapitola bude obsahovat zpracování finanční situace Dopravního podniku města Hradce Králové, a.s. v daném období a případné porovnání s Dopravním podnikem města Pardubic, a.s. Poslední kapitola se bude věnovat návrhům, zlepšení dané finanční situace a její zhodnocení.

KLÍČOVÁ SLOVA

finanční analýza, dopravní podnik, absolutní ukazatele, poměrové ukazatele, soustavy ukazatelů

TITLE

Financial analysis of Dopravní podnik města Hradce Králové, a.s.

ANNOTATION

The bachelor piece called The Financial analysis of Dopravní podnik města Hradce Králové, a.s. focuses on the theory of financial analysis in its first chapter. The second part contains Dopravní podnik města Hradce Králové, a.s. financial situation report for the given period of time and a potential comparison with Dopravní podnik města Pardubic, a.s. The last chapter is dedicated to suggestions, the improvement of the financial situation and its assessment.

KEYWORDS

financial analysis, transport company, absolute index, ratio index, index scheme

OBSAH

ÚVOD	9
1 TEORETICKÉ VYMEZENÍ FINANČNÍ ANALÝZY	10
1.1 Finanční analýza	10
1.1.1 Definice	10
1.1.2 Historie	11
1.1.3 Postup	11
1.1.4 Cíle a uživatelé	12
1.1.5 Faktory prostředí	13
1.2 Zdroje	13
1.2.1 Rozvaha	14
1.2.2 Výkaz zisku a ztráty	16
1.2.3 Výkaz o tvorbě a použití peněžních prostředků (Výkaz cash flow).....	17
1.3 Metody	18
1.3.1 Analýza absolutních ukazatelů	19
1.3.2 Analýza poměrových ukazatelů	20
1.3.3 Analýza rozdílových ukazatelů	24
1.3.4 Analýza soustav ukazatelů	24
2 ZPRACOVÁNÍ FINANČNÍ SITUACE DPMHK, A.S. V DANÉM OBDOBÍ	30
2.1 Společnost DPMHK	30
2.1.1 Základní informace	30
2.1.2 Charakteristika podniku	30
2.1.3 Historie	31
2.1.4 Orgány společnosti	31
2.2 Výpočet metod	31
2.2.1 Výsledky analýzy absolutních ukazatelů	32
2.2.2 Výkaz zisku a ztráty- výpočty	35
2.2.3 Výsledky analýzy poměrových ukazatelů	36
2.2.4 Výsledky analýz soustav ukazatelů	49
3 NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ A ZHODNOCENÍ FINANČNÍ SITUACE DPMHK, A.S.	54
3.1 Zhodnocení finanční situace DPMHK	54
3.1.1 Zhodnocení výsledků analýzy absolutních ukazatelů	54

3.1.2	Zhodnocení výsledků analýzy poměrových ukazatelů.....	55
3.1.3	Zhodnocení výsledků analýzy soustav ukazatelů.....	57
3.2	Návrhy na zlepšení finanční situace DPMHK	58
	ZÁVĚR.....	60
	POUŽITÁ LITERATURA.....	62
	SEZNAM TABULEK.....	64
	SEZNAM OBRÁZKŮ.....	65
	SEZNAM ZKRATEK.....	66
	SEZNAM PŘÍLOH.....	67

ÚVOD

Bakalářská práce se zabývá finanční analýzou Dopravního podniku města Hradce Králové, a.s. Nejprve je dobré si uvědomit, že dopravní situace velkých měst České republiky, mezi něž patří i Hradec Králové, je důležitou součástí každodenního života jejích obyvatel. Nedílným aspektem této situace jsou dopravní podniky, jež mohou zvyšovat mobilitu lidí žijících v těchto městech. Z těchto důvodů je důležité se na dopravní podniky zaměřit, což je možné hned z několika hledisek. Jedním z nich je i finanční stránka společností, kterou se zabývá i tato práce skrz finanční analýzu.

Finanční analýza by měla být v dnešní době nezbytnou součástí všech velkých a většiny menších společností. Cíle podniků a jejich vedení jsou různé, ale v konečném důsledku podniky nejvíce zajímá finanční stránka, konkrétně dosažený zisk. Finanční analýza daným společností pomáhá zjistit svoji finanční situaci, přehled o hospodaření podniku, ukázat oblasti, kde se jim finančně daří nebo kde mají nedostatky, na kterých musí pracovat. Také by finanční analýza měla na základě výsledků dovést podniky k novým návrhům, opatřením a změnám, které by zabránily opakování chyb a nedostatků v dalších letech. Finanční analýza by mohla podnikům usnadnit také například rozhodování o investicích, jednotlivých útvarech podniku a práci s náklady. V neposlední řadě může posloužit pro srovnání s jinými podniky, odhalit a předejít spoustě problémům.

Bakalářská práce se zaměřuje na finanční analýzu Dopravního podniku města Hradce Králové, a.s., konkrétně na zpracování teorie příslušné k tomuto tématu, použití vhodných metod a dosažení výsledků z těchto metod, vyhodnocení výsledků a následně navržení opatření a možných řešení, která by mohla pomoci s danými problémy v dalším období. V bakalářské práci je definováno teoretické vymezení finanční analýzy, její zdroje a teorie k jednotlivým skupinám metod a nástrojů finanční analýzy, jako je analýza absolutních ukazatelů, analýza poměrových ukazatelů a analýza soustav ukazatelů. Použité metody zmapují jednotlivé části finanční situace podniku, vztahy a vazby mezi nimi. Ukazují také, jak podnik dokáže plnit své závazky a zda je ohrožen bankrotem. Dosažené výsledky finanční analýzy jsou porovnány s výsledky a doporučenými hodnotami ukazatelů jiného dopravního podniku.

Cílem bakalářské práce je zpracování finanční analýzy Dopravního podniku města Hradce Králové, a.s. a návrh doporučení vedoucích k případnému zlepšení finanční situace výše zmíněného dopravního podniku z Hradce Králové. Ke splnění cíle bakalářské práce jsou použity vhodné nástroje, metody a postupy finanční analýzy.

1 TEORETICKÉ VYMEZENÍ FINANČNÍ ANALÝZY

1.1 Finanční analýza

Dle Růčkové (2011) pouze zdravé společnosti mohou uspět v konkurenčním prostředí, za takové podniky považuje ty, které zvládají nejen obchod (ve smyslu odbytu služeb či výrobků), ale i finanční stránku celého podniku. A tuto finanční stránku nám pomáhá pochopit a správně ovlivňovat právě finanční analýza.

Dle Kislingerové et al. (2010) je součástí každého finančního managementu finanční analýza, která pomáhá při následném finančním plánování. Dále uvádějí, že je tedy součástí práce finančních manažerů. Autoři upozorňují na objevující se názor, že finanční analýza není nutná. Kislingerová et al. (2010) a Vochozka, Rowland a Vrbka (2016) se shodují, že opak je pravdou a finanční analýza je velmi důležitá. Finanční manažeři by mohli vycházet z dat účetnictví, kterými jsou například rozvaha nebo výkaz zisku a ztráty (Vochozka, Rowland a Vrbka, 2016). Kislingerová et al. (2010) uvádějí, že tyto dokumenty samozřejmě musí podnik uchovávat, a tak by nebyl problém je dohledat. Problém ovšem vidí v tom, že data z účetnictví pro tyto účely nestačí, nemají bez finanční analýzy dostatečnou výpovědní hodnotu. Dle autorů je nutné si uvědomit, že tyto dokumenty neříkají nic o finančním zdraví podniku, o rizicích či naopak příležitostech, ani o místech, kde by se společnost měla zlepšit či kde naopak má svou silnou stránku. To vyplývá až po použití finanční analýzy, která poskytuje celkový a detailní obraz celého podniku či společnosti (Kislingerová et al. 2010).

Finanční analýza vytvoří hodnocení, které může ovlivňovat poskytování bankovních úvěrů, rozhodování investorů, ale i další finanční plánování podniku (Knápková et al., 2017).

1.1.1 Definice

Pro pochopení tohoto tématu je dobré uvést některé z možných definic finanční analýzy. Definic je samozřejmě nepřeberné množství, ale zde jsou uvedeny dvě z nich.

Dle Růčkové (2011, s. 9) je finanční analýza: „...*finanční analýza představuje systematický rozbor získaných dat, která jsou obsažena především v účetních výkazech. Finanční analýzy v sobě zahrnují hodnocení firemní minulosti, současnosti a předpovídání budoucích finančních podmínek.*“ Tato definice se soustředí na časové hledisko, které je z pohledu finanční analýzy velmi důležité, a zároveň na zdroj dat.

Kislingerová et al., (2010, s. 46) vysvětlují finanční analýzu takto: „*Lze ji chápat jako soubor činností, jejichž cílem je zjistit a vyhodnotit komplexně finanční situaci podniku.*“ Ve

druhé definici se autoři zaměřili na cíl finanční analýzy, který také není dobré při popisu vynechat.

1.1.2 Historie

Podle Mrkvičky a Koláře (2006) se při hledání původů finanční analýzy dá zajít hodně daleko do historie, pravděpodobně až k vzniku peněz. Za zemi původu finanční analýzy autoři považují Spojené státy americké. Růčková (2011) ovšem dodává, že v ten okamžik finanční analýza nevypadala jako dnes. Šlo podle ní o teoretické práce, které se analýzou používanou v praxi příliš nezabývaly.

Praktická analýza se podle Růčkové (2011) také vyvíjí už několik desítek let, přičemž je ovlivňována dobou, ve které se nachází. Dále tvrdí, že ji pozměnil i nástup počítačů a s tím spojená změna matematických postupů i principů.

Do českého prostředí se podle Mrkvičky a Koláře (2006) finanční analýza dostává koncem 20. století. Autoři zmiňují prof. dr. Pazourka, který se na tom podílel značnou měrou svým spisem *Bilance akciových společností*. Od té chvíle se podle nich hojně používal pojem bilanční analýza, která je po druhé světové válce postupně nahrazena pojmem finanční analýza. Ne však ve všech státech, byl pojem bilanční analýza vytlačen, například v Německu se stále používá pojem bilanční kritika (Růčková, 2011).

Růčková (2011) je přesvědčena, že finanční analýza je dnes už jedním z nejdůležitějších principů, které ovlivňují ekonomické rozhodování. Dle autorky je dobré si uvědomit, že finanční situace podniku je sledovaným aspektem, který může ovlivnit i výběr finančních partnerů.

1.1.3 Postup

Nejprve před formulováním jednotlivých bodů postupu Růčková (2011) upozorňuje, že při finanční analýze je dobré si uvědomit několik skutečností. Zaprvé postup se může lišit podle stanovení cílů dané analýzy, podle kterých se bude následně volit metoda. Zadruhé cíle by měly být voleny tak, aby odpovídaly potřebám uživatelů výsledků, pro které je finanční analýza dělána nebo kteří budou s výsledky dále pracovat. Jiné informace budou například zajímat banky a věřitele a jiné zaměstnance (Růčková, 2011).

Růčková (2011) tvrdí, že se nesmí opomíjet ani náročnost daného postupu, což se netýká pouze finanční náročnosti, ale i časové. V neposlední řadě při vyhodnocování bere zřetel na faktory prostředí, kterými je podnik ovlivňován.

Synek et al. (1999) tvrdí, že je obecně dobré začít analýzou absolutních ukazatelů a jejich změnami. Autoři mezi tyto ukazatele řadí například ukazatel nákladů, zisků a aktiv,

přičemž jejich změny mohou být pozorovány díky meziročním nebo časovým řadám. Za další krok berou procentní analýzu neboli rozbor struktury.

Dále podle Synka et al. (1999) přichází na řadu naprostý základ finančního rozboru a za ten je považována analýza poměrových ukazatelů, která se skládá z pěti kroků. Prvním z nich je výpočet poměrových ukazatelů. Druhým krokem je pak srovnávání poměrových ukazatelů, zde se využívá například odvětvová nebo komparativní analýza a je nutné znát průměrné hodnoty v odvětví. Třetím krokem v analýze poměrových ukazatelů je jejich hodnocení v čase, k tomu dobře poslouží trendová analýza. Následně ve čtvrtém kroku dochází k hodnocení vztahů mezi jednotlivými ukazateli a to díky Du Pontově systému nebo pyramidové soustavě. Posledním krokem je pak návrh opatření například SWOT analýzou, který je dále využíván ve finančním plánování.

1.1.4 Cíle a uživatelé

V této části je nutné vysvětlit, jakou úlohu hraje finanční analýza v řízení podniku a proč je vlastně nutné se jí zabývat. Nabízí se nejjednodušší odpověď. Dle Kislingerové et al. (2010) finanční analýza zjišťuje zdraví podniku, a to nejen v současnosti, ale i v časovém vývoji a v porovnání s konkurencí.

Růčková (2011) s Kislingerovou (2010) se shodují, že při finanční analýze hraje čas velkou roli, a proto na ni můžeme nahlížet ze dvou časových hledisek. Na jednu stranu mapuje historický vývoj podniku a to dává šanci vytvářet celé časové řady. Na druhou stranu nám umožňuje krátkodobé i dlouhodobé plánování do budoucna.

Také Růčková (2011) při posuzování finančního zdraví podniku hledí na čtyři body. První z nich je rámcové posouzení, které je činěno na základě vybraných ukazatelů. Poté podrobný rozbor, kdy je potřeba se detailněji zaměřit na hodnoty z prvního bodu, hlubší analýza nebezpečí a slabých stránek podniku a nakonec návrh opatření.

Tím, že analýza odhalí silné a slabé stránky společnosti připraví informace, které jsou využívány pro rozhodování o dalších krocích podniku a o finančním plánování (Vochozka, Rowland a Vrbka, 2016). Tyto informace podle Růčkové, (2011) přebírá z účetnictví, kde se však vztahují pouze k jednomu časovému úseku a jsou izolované, proto je zpracování nutné.

Cíl analýzy se dle Kislingerové et al. (2011) však odvíjí od uživatelů, pro které je analýza určena. Seznam těchto uživatelů se podle autorů ani zdaleka neomezuje na pozice uvnitř podniku (manažeři, zaměstnanci a odboráři), ale i na vnější lidi (konkurence, obchodní partneři, stát a jeho orgány, investoři a v neposlední řadě banky a jiní věřitelé). Tento výčet samozřejmě není kompletní, ale nachází se zde hlavní uživatelé.

Tabulka 1 Uživatelé finanční analýzy

Uživatelé	Výsledky finanční analýzy, které uživatele zajímají
Investoři	Míra rizika a výnosu při vkládání kapitálu Nakládání podniku s již vloženým kapitálem (názory manažerů a investorů se mohou rozcházet)
Banky a jiní věřitelé	Závěry finančního stavu potenciálního či existujícího dlužníka (podle toho se rozhoduje, zda úvěr poskytne a případně v jaké výši a za jakých podmínek)
Stát a jeho orgány	Správnost vykázaných daní Další informace (pro statistická šetření, rozdělování finanční výpomoci, přehled o stavu podniku, kterému byla svěřena státní zakázka)
Obchodní partneři	Schopnost podniků hradit závazky (hlavní pozornost na likviditu, zadluženost, solventnost)
Manažeři	Výsledky pro další řízení podniku
Zaměstnanci	Jistota zaměstnání, mzdová oblast

Zdroj: Kislíngrová et al. (2010, s. 48-49)

1.1.5 Faktory prostředí

Při provádění finanční analýzy je dle Růčkové (2011) důležité si uvědomit také faktory prostředí, které podnik ovlivňují. Tyto faktory mají podle autorky vliv na to, jaký zisk je v odvětví možný získat, jaká bude návratnost a míra výnosu investovaného kapitálu. Také je rozděluje na kontrolovatelné a nekontrolovatelné faktory, ale toto rozdělení bere s rezervou a z pohledu podniku. Dále poukazuje, že ne vždy níže uvedené faktory musí být striktně v dané skupině, někdy není možné faktory ovládat úplně nebo je můžeme ovlivnit, ale ne zcela změnit.

Mezi kontrolovatelné faktory se řadí mikroprostředí, kam spadá výroba a finance, a meziprostředí, kam patří například provozní analýza, dodavatelé, konkurence a distributoři (Růčková, 2011).

Oproti tomu nekontrolovatelné faktory jsou podle Růčkové (2011) legislativa, vláda, ekonomický, demografický a kulturní vývoj, což se dá nazvat makroprostředím. Zde má podnik minimální nebo žádný vliv, jak autorka upozorňuje.

Při vyhodnocování výsledků finanční analýzy je potřeba dle Růčkové (2011) vzít v potaz, v jaké vývojové fázi se podnik nachází. U vznikajícího podniku očekává jiné výsledky, než když už začíná být trh nasycen či dochází k degeneraci.

1.2 Zdroje

Tento oddíl se věnuje zdrojům finanční analýzy, protože není možné vytvořit kvalitní finanční analýzu bez kvalitních a komplexní zdrojů informací.

Zdroje analýzy se mohou značně lišit. Růčková (2011) upozorňuje, že pokud je snaha o kvalitativní analýzu, pak se nevychází z finančních informací o podniku, ale například z image podniku, ekologie, jak kvalitní je management nebo jaká je struktura vlastnictví. Tato bakalářská práce se však zaměří na druhou variantu, na kterou také autorka poukazuje, a to je kvantitativní analýza, kde primárně půjde o finanční zdroje informací, mezi které patří výkazy z účetnictví jako například rozvaha, výkaz zisku a ztráty a výkaz o tvorbě a použití peněžních prostředků (cash flow).

Dalším dělením, se kterým Růčková (2011) pracuje, by pak mohla být externí a interní finanční analýza. Tyto dvě dělení vysvětluje následujícím způsobem. Externí, jak už název napovídá, pracuje se zdroji, které jsou veřejně známé a dostupné. Jsou to tedy podle ní zdroje vnějšího prostředí, a to nejen vnitrostátní, ale i zahraniční. Naproti tomu interní se soustředí na zdroje z účetnictví, statistické zdroje a na hospodaření podniku. Za úplný základ považuje data z interních zdrojů a z účetní uzávěrky, kam spadá rozvaha, výkaz zisků a ztrát a příloha obsahující toky peněz a změny v kapitálu.

1.2.1 Rozvaha

První z účetních výkazů, kterým se tato práce věnuje, je rozvaha, která je složena ze dvou částí. Například dlouhodobý hmotný i nehmotný majetek patří do aktiv a zdroje financování můžeme označit jako pasiva (Grünwald a Holečková, 2007). Níže v tabulce je uvedeno, co konkrétně patří do aktiv a pasiv, s tím, že se jim budou věnovat ještě další pododdíly.

Tabulka 2 Aktiva a pasiva

Aktiva	Pasiva
Dlouhodobý majetek	Vlastní kapitál
Oběžná aktiva	Cizí kapitál
Ostatní aktiva	Ostatní pasiva

Zdroj: Růčková (2011, s. 24-25), Kislíngerová et al. (2010, s. 52)

Růčková (2011) popisuje, že obvykle je rozvaha vytvářena jednou ročně, ale je to možné i častěji. Dle autorky se tak získává statický přehled ve třech oblastech. První oblastí je majetková situace podniku, která klade pozornost hlavně na ocenění, opotřebení nebo vázání majetku v dluhích. Druhá oblast se zaměřuje na zdroje financování, tudíž na zdroje, díky kterým se dal majetek pořídit, a na poměr vlastních a cizích zdrojů. Finanční situace podniku je poslední, ale neméně důležitou oblastí, u které se zjišťuje, jakých zisků podnik dosáhl a jak plní své závazky.

Růčková (2011) popisuje, že při analýze rozvahy je nutné si dát pozor na několik bodů. Zaprvé rozvaha neposkytne informace o vývoji společnosti, protože se jedná o statické hodnoty, tento problém se však dá vyřešit tvorbou časových řad. Dalším bodem je, že rozvaha neukazuje současnou hodnotu peněz, neříká tedy nic o vnějších faktorech. A v neposlední řadě autorka upozorňuje, že je potřeba dát pozor na odhady, které jsou někdy v rozvaze nutné. Jako příklad uvádí odhad kvality aktiv, což znamená, jaký je jejich skutečný stav a nakolik došlo k opotřebení.

Aktiva

Aktiva představují majetkovou strukturu podniku, která vzniká na základě dřívějších investic a dalších rozhodnutí (Kislingerová et al., 2010). Růčková (2011) dodává, že jejich úkolem je přinášet do budoucna ekonomický užitek, ten se projevuje buď přímo, anebo nepřímo. Přímo formu vysvětluje na příkladu cenných papírů, ty se dají ihned přeměnit na peníze. Zatímco podle ní nepřímá funguje následujícím způsobem, aktiva se podílí na tvorbě výrobků, za které získáváme peníze (Růčková, 2011).

U aktiv se Růčková (2011) a Knápková et al. (2017) shodují, že se primárně hledí na likviditu, kdy se jednotlivé položky řadí od méně likvidních k nejvíce, tento postup je tak opačný než ve Spojených státech amerických. Díky tomu se mohou aktiva rozdělit na dlouhodobý a krátkodobý majetek (Růčková, 2011).

Pro dlouhodobý majetek hmotný i nehmotný je dle Kislingerové et al. (2010) a Knápkové et al. (2017) důležitou hranicí doba užití delší než jeden rok. Bezespору sem lze podle obou publikací zahrnout pozemky, budovy, byty, vodní díla, která spadají do nemovitostí, ale i předměty z drahých kovů. Jako nehmotný majetek autoři uvádí například software, licence, patenty či obecně výsledky výzkumu. Kislingerová et al. (2010) také poukazují, že při pořízování dochází k jednorázové investici s dlouhodobými vyhlídkami. Dále zmiňují, že při opotřebovávání pak podnik postupně odepisuje a to daňovými odpisy, kterými stát podporuje investování podniků, ale i účetními odpisy, kde se ukazuje opotřebování v nákladech. Určování výše odpisu dle nich se řídí třemi hodnotami. Zaprvé je nutné vzít v potaz cenu, za kterou byl majetek pořízen, zadruhé jeho současnou cenu a zatřetí prognózu další životnosti.

Kislingerová et al. (2010) se zabývají také likviditou u oběžných aktiv, které jsou druhou částí celkových aktiv, a u nichž je likvidita daleko vyšší oproti likviditě dlouhodobého majetku. Uvádí, že by sem patřil materiál, polotovary, výrobky a to jak nedokončené, tak dokončené, ale i zvířata. Dále pak dle autorů i peníze v pokladně nebo krátkodobé cenné papíry, které mají nejvyšší likviditu.

Růčková (2011) tvrdí, že ostatní aktiva většinou zabírají v této položce pouze zanedbatelnou část, a patří tam náklady i příjmy z časového hlediska budoucích období. Jako příklad zmiňuje předem placené nájmy nebo hotovou, ale nezaúčtovanou práci. Přičemž upozorňuje, že tyto položky se někdy ovšem můžou zařadit do oběžných aktiv.

Pasiva

Podle Růčkové (2011) se na rozdíl od aktiv, která se zabývají primárně majetkovou strukturou, pasiva omezují na finanční zdroje a tedy i na finanční strukturu. Z tohoto důvodu není čas natolik důležitý jako vlastnění těchto zdrojů, tudíž se dělí právě podle vlastnění zdrojů na vlastní kapitál, cizí kapitál a ostatní pasiva, jak se uvedeno v publikaci autorky.

Vlastní kapitál se skládá z kapitálových fondů, fondů ze zisku, výsledku hospodaření minulých let a výsledku hospodaření běžného období (Grünwald a Holečková, 2007). Hlavní položkou ovšem je základní kapitál, což jsou peněžní i nepeněžní vklady společnosti, které musí být vypsány v obchodním rejstříku a řídí se zákonem o obchodních korporacích. Kislingerová et al. (2010) podotýkají, že výše tohoto vkladu se liší podle typu společnosti, komanditní společnost bude tedy mít jiný základní kapitál než společnost s ručením omezeným či akciová společnost. Pro představu akciová společnost musí mít základní kapitál minimálně 2 000 000 Kč (Kislingerová et al., 2010).

Růčková (2011) uvádí, že cizí kapitál, jak už název napovídá, není ve vlastnictví společnosti, jedná se tedy o dluh. S ním jsou spojeny některé náklady jako například úroky, protože tento dluh musí být v průběhu času uhrazen. Dále autorka tvrdí, že z tohoto důvodu krátkodobý cizí kapitál vychází levněji než dlouhodobý. Patří sem položky jako rezervy, dlouhodobé a krátkodobé závazky nebo bankovní úvěry. Věřitelé, banky, ale i investoři se většinou rozhodují o poskytnutí kapitálu na základě finanční analýzy, jak už je uvedeno dříve.

Podle Růčkové (2011) jsou ostatní pasiva podobná ostatním aktivům, také nemají velký význam v konkurenci pasiv. Dle autorky se sem mohou zahrnout výdaje a výnosy budoucích období.

1.2.2 Výkaz zisku a ztráty

Dalším výkazem vedle rozvahy je výkaz zisku a ztráty. Tento výkaz podle Kislingerové et al. (2010) klade důraz na náklady a výnosy podniku za určité časové období, přičemž důležitý je jejich vztah, získá se tak přehled o výsledcích a úspěšnosti práce podniku. Dále se dle autorů výnosy dají definovat jako peníze, které se podniku podařilo získat za určité období a náklady jako peníze, které za toto časové období použil, aby dosáhl výnosu. Podle Kislingerové et al. (2010) nezáleží přitom na tom, jestli došlo k inkasu výnosů či zda

byly náklady zaplacený v tomto časovém období. Nesmí se však dle autorů opomenout, že výnosy nejsou příjmy a náklady se nerovnájí výdajům. Z toho vyplývá, že tyto položky neodpovídají hotovostním tokům. Tento výkaz se může rozdělit na tři části a to konkrétně na provozní, finanční a mimořádnou, vzniká tak stupňovitá struktura (Kislingerová et al., 2010).

Růčková (2011) píše, že obvykle dochází k vykazování jednou ročně, ale možné je i častěji. Autorka dodává, že díky tomuto výkazu získá podnik přehled o ziskovosti, snaží-li se zjistit, jak zisky a ztráty ovlivňovaly výsledky hospodaření, a tudíž sleduje strukturu a změny výkazu.

Také Růčková (2011) podotýká, že u výkazu zisku a ztráty není nutné vytvářet časové řady, jako tomu bylo u rozvahy. Zde se totiž nejedná o statické výsledky, ale o hodnoty z delšího časového období. V tomto výkazu je naopak problematické, že výnosy a náklady neodpovídají hotovostním tokům, jak už bylo uvedeno výše, a že inkaso výnosů a platba nákladů nemusí nutně proběhnout v tomto období.

1.2.3 Výkaz o tvorbě a použití peněžních prostředků (Výkaz cash flow)

Kislingerová et al. (2010) podotýkají, že kromě rozvahy a výkazu zisku a ztráty existuje také výkaz o tvorbě a použití peněžních prostředků neboli výkaz cash flow. Ten se liší tím, že pracuje se skutečnými peněžními toky, kterými jsou příjmy a výdaje peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů za určité období. Každý podnik se snaží dosáhnout toho, aby příjmy převyšovaly výdaje (Kislingerová et al., 2010).

Růčková (2011) vysvětluje, že peněžními prostředky se rozumí peníze v hotovosti, peníze na cestě nebo peníze na účtu, zatímco peněžní ekvivalenty jsou krátkodobý likvidní majetek. U peněžních ekvivalentů je podle autorky důležité, aby se jejich hodnota významně neměnila v čase.

Růčková (2011) rozděluje cash flow na tři části. První je provozní činnost, zde se sleduje vztah mezi běžným hospodařením a vydělanými penězi, zda hodnoty odpovídají a zároveň jestli tok vydělávání peněz je ovlivňován dynamikou pracovního kapitálu. Jako druhá je uvedena investiční činnost, která zobrazuje výdaje z investování a příjmy, které podnik získal za prodej investičního majetku. Poslední částí je finanční činnost, ta popisuje dynamiku dlouhodobého majetku a vlastního jmění.

Kislingerová et al. (2010) uvádějí, že při vykazování je možnost volby mezi přímou a nepřímou metodou. Přímá metoda se používá méně a je založena na vykazování hlavní skupiny peněžních příjmů a výdajů. Naproti tomu nepřímá metoda vykazuje peněžní toky za

provozní činnost a dochází zde ke změně výsledku hospodaření například o odpisy, ke změně stavu zásob, pohledávek a závazků i ke změně jednotek v dalších dvou částech výkazu.

1.3 Metody

Metody finanční analýzy jsou její nejpodstatnější částí. Růčková (2010) tvrdí, že kvalita metody přímo ovlivňuje spolehlivost závěrů a tím se snižuje i riziko špatného rozhodnutí. Volba metody je tedy podle autorky velmi důležitá a měla by ji společnost přizpůsobovat třem základním faktorům, kterými jsou účelnost, nákladnost a spolehlivost. Pod účelností si lze představit, že jde o to, nakolik metoda odpovídá určenému cíli. Při zvažování nákladnosti lze poukázat na potřebu uvědomit si, že jednotlivé metody se liší svým časem i odbornou prací, které je při nich potřeba. Náklady by tedy rozhodně neměly převyšovat návratnost. A spolehlivost je nejspíš nejjasnějším bodem. Spolehlivost metody a jejích výsledků je přímo úměrná spolehlivosti vstupních zdrojů.

Dále se nesmí zapomínat na uživatele, pro které je analýza vytvářena, ale to už je blíže rozebráno v oddíle Cíle a uživatele. Dělení, kterého se tato práce bude držet, je ukázané v následující tabulce.

Tabulka 3 Dělení metod finanční analýzy

Elementární metody	Analýza absolutních ukazatelů	Horizontální analýza
		Vertikální analýza
	Analýzy poměrových ukazatelů	Ukazatel likvidity
		Ukazatel aktivity
		Ukazatel zadluženosti
		Ukazatel výnosnosti (rentability, ziskovosti)
		Ukazatel tržní hodnoty
Analýza rozdílových ukazatelů	Čistý pracovní kapitál	
Vyšší metody	Analýza soustav ukazatelů	Pyramidový rozklad
		Bankrotní model
		Bonitní model

Zdroj: Růčková (2011, s. 41), Synek et al. (1996, s. 338-345)

Při používání metod se nesmí opomíjet rozdíl mezi stavovými a tokovými veličinami, přičemž stavové se vztahují pouze k určitému časovému okamžiku a tokové k časovému intervalu (Růčková, 2011).

Všechny metody finanční analýzy pracují s finančními ukazateli, které se obvykle dělí na absolutní, rozdílové a poměrové (Knápková et al., 2017).

1.3.1 Analýza absolutních ukazatelů

Růčková (2011) uvádí, že absolutní ukazatele se získávají přímo z účetních výkazů, konkrétně posuzováním položek výkazů jako například tržeb, nákladů nebo aktiv. Problém vidí v tom, že tato metoda nezpracovává data pomocí matematických principů, a proto je její využití pouze omezené.

Vzhledem k tomu, že absolutní ukazatele tvoří naprostý základ rozboru, se touto metodou obvykle začíná (Kislingerová et al., 2010). Dále autoři tvrdí, že se obvykle dělí na horizontální analýzu a vertikální analýzu.

Horizontální analýza

V této práci bude první uvedena horizontální analýza. Ta se dle Růčkové (2011) věnuje hlavně dynamice absolutních ukazatelů v čase. Jinak se této analýze může říkat také analýza trendů nebo trendová analýza (Růčková, 2011).

Kislingerová et al. (2010) doplňují, že analýzu je možné vytvářet porovnáváním dvou po sobě jdoucích, anebo více po sobě jdoucích účetních období. Přičemž se dle autorů zaměřuje na to, o kolik se jednotlivé položky změnily.

Synek et al. (1999) upozorňují, že pro větší přehlednost je možné znázorňovat výsledky horizontální analýzy ve spojnicovém nebo sloupcovém grafu. Tímto způsobem lze snadno získat přehled o tom, jak položky kolísají, v jaké oblasti se podnik zlepšuje a v jaké zhoršuje.

Touto analýzou je možné vypočítat jak absolutní změnu, tak procentní změnu ve výkazech mezi určitými časovými období pomocí níže uvedených vzorců (Knápková et al., 2017).

$$\text{absolutní změna} = \text{ukazatel}_t - \text{ukazatel}_{t-1} \text{ [tis. Kč]} \quad (1)$$

$$\% \text{ změna} = \frac{(\text{absolutní změna} \cdot 100)}{\text{ukazatel}_{t-1}} \text{ [%]} \quad (2)$$

Vertikální analýza

Podle Růčkové (2011) je druhou částí analýzy absolutních ukazatelů vertikální analýza jinak také analýza komponent. V této metodě je dle autorky snaha zjistit vztah mezi jednotlivými položkami účetních výkazů a celkovým součtem aktiv nebo pasiv. Dále autorka upozorňuje, že díky ní se pak dají snáze porovnat výsledky s předchozím účetním obdobím nebo s jiným podnikem. Růčková (2011) klade pozornost u vertikální analýzy na strukturu aktiv a pasiv, což znamená, že společnost zajímá investovaný kapitál a jeho výnosnost i poměr vlastních a cizích zdrojů. Autorka také tvrdí, že je finančně výhodné krátkodobé cizí financování, ale každý podnik by měl zvážit jednotlivá rizika.

1.3.2 Analýza poměrových ukazatelů

Kromě analýzy absolutních ukazatelů je zde také analýza poměrových ukazatelů, která z absolutních ukazatelů vychází. Poměrové ukazatele se získávají jako podíl absolutních ukazatelů a mohou se využít ke srovnání s průměrem v odvětví nebo s výsledky z jiných podniků (Synek et al., 1996).

Synek et al. (1996) popisuje, že se ve Spojených státech amerických běžně používá pět ukazatelů, kterými jsou ukazatel likvidity, aktivity, zadluženosti, výnosnosti a tržní hodnoty podniku. Prvním je ukazatel likvidity, který pracuje se schopností podniku dostát svým závazkům. Následuje ukazatel aktivity, jenž popisuje, jak podnik využívá své zdroje. Třetí je ukazatel zadluženosti, ten se pak zaměřuje na cizí zdroje. Dalším je ukazatel výnosnosti, který zahrnuje i rentabilitu a ziskovost, tudíž společnost získává informace o účinnosti řízení. Poslední z pěti autorů uvedených a používaných ukazatelů ve Spojených státech amerických je ukazatel tržní hodnoty, jenž se věnuje akciím a majetku podniku.

Kislingerová et al. (2010) dodávají, že jednotlivé ukazatele jsou při vyhodnocování zdraví podniku vnímány rovnocenně. Dále poukazují, že podnik bude dlouhodobě prosperovat a fungovat, pouze budou-li všechny ukazatele přiměřené. Analýza poměrových ukazatelů navazuje na analýzu absolutních ukazatelů a zahrnuje všechny jednotky výkonnosti (Kislingerová et al., 2010).

Ukazatele likvidity

Kislingerová et al. (2010) zmiňují, že u likvidity je nutné si definovat tři základní pojmy, které se ukazatelů likvidity týkají. Dle autorů se jedná o solventnost, likviditu a likvidnost. Solventnost považují za schopnost podniku dostát svým závazkům bez zpoždění a v dané výši. Druhý pojem likvidita podle nich označuje také schopnost podniku přeměnit svá aktiva na peněžní prostředky, kterými může pokrýt své závazky, aby byly placeny bez zpoždění a v plné výši. A transformaci aktiv neboli majetku do peněžních prostředků nazývají likvidností. Podle míry likvidnosti se od sebe jednotlivé formy majetku velmi liší (Kislingerová et al., 2010).

Likvidita je u finančně zdravého podniku nutná, přestože jde do jisté míry proti rentabilitě, popisují Kislingerová et al. (2010). Podle autorů má likvidní podnik uloženy některé prostředky v zásobách, oběžných aktivech nebo na účtu.

Podle Růčkové (2011) nízká likvidita podniku může vést k tomu, že podnik nemůže reagovat na různé ziskové příležitosti a využívat jich. Takový podnik dle autorky také nedokáže platit své závazky. Dále dodává, že naopak přílišné vázání prostředků v aktivech

neboli vysoká likvidita vede k tomu, že prostředky nemůžou být dostatečně zhodnoceny. Dalo by se tedy říct, že tak snižují rentabilitu podniku.

Mezi ukazatele likvidity podle Synka et al. (1996) patří běžná a pohotovostní likvidita. Běžná likvidita se dle autorů zaměřuje na kratší období, ve kterém zjišťuje platební schopnost podniku. Za takovéto období se dle autorů běžně bere měsíc. Dále podotýkají, že výpočet běžné likvidity je snadný, a proto i velmi rozšířený. Výhodu vidí v tom, že tento výpočet může podnik srovnávat s průměrem v odvětví, který se běžně pohybuje mezi 1,5 až 2,5.

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}} [-] \quad (3)$$

Dle Synka et al. (1996) se pohotovostní likvidita liší od běžné tím, že se nepočítají do oběžných aktiv zásoby, u nichž je předpoklad, že budou méně likvidní a nevyplácí se jejich prodej. Pohotovostní likvidita je dle autorů přesnější z hlediska platební schopnosti v daném okamžiku. Průměrná hodnota v odvětví se pohybuje v intervalu 1 až 1,5 (Synek et al., 1996).

$$\text{Pohotovostní likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva} - \text{zásoby}}{\text{krátkodobé závazky}} [-] \quad (4)$$

V praxi je využíván ještě další stupeň likvidity, kterou Synek et al. ve své knize neuváděli. Knápková et al. (2017) uvádějí ještě likviditu hotovostní kromě předchozích dvou ukazatelů. Autoři tvrdí, že ukazatelé této likvidity by se měli pohybovat mezi 0,2 až 0,5. Dodávají, že hodnoty nad 0,5 poukazují na plýtvání finančními prostředky.

$$\text{Hotovostní likvidita} = \frac{\text{krátkodobý finanční majetek} + \text{peněžní prostředky}}{\text{krátkodobé závazky}} [-] \quad (5)$$

Ukazatele aktivity

Podle Růčkové (2011) tyto ukazatelé popisují, jak podnik hospodaří s investovanými financemi a jakou má vázanost kapitálu v jednotlivých formách aktiv a pasiv. Konkrétně pak dle autorky ukazují dobu a počet obrátek položek zdrojů aktiv a pasiv. V neposlední řadě se může podle ní pomocí ukazatelů aktivity zjistit, jakým způsobem toto řízení ovlivňuje výnosnost a likviditu.

Tento odstavec se zaměřuje naobrat zásob, který říká, kolik obrátek zásob provedeme za dané období (Synek et al., 1996). Toto období autoři chápou jako rok. Také uvádějí, že zvyšování počtu obvykle souvisí se zvyšováním zisku, což je pro podnik žádoucí.

$$\text{Obrat zásob} = \frac{\text{tržby}}{\text{průměrná zásoba}} [-] \quad (6)$$

Podnik nezískává platbu za prodané zboží hned, a proto době, kterou musí na platbu čekat, se říká doba inkasa nebo doba obratu pohledávky (Růčková, 2015). Přičemž dle autorky by měl brát v potaz hlavně průměrnou dobu inkasa. Dále dodává, že by se podnik měl snažit tuto dobu zkrátit.

$$\text{Průměrná doba inkasa} = \frac{\text{pohledávky}}{\text{jednodenní tržby}} = \frac{\text{pohledávky}}{\frac{\text{roční tržby}}{365}} \text{ [dny]} \quad (7)$$

Třetí ukazatel aktivity je důležitý hlavně při zvažování dalších investic, protože sleduje stálá aktiva jako budovy či stroje a jejich využití (Synek et al., 1996).

$$\text{Obrat stálých aktiv} = \frac{\text{tržby}}{\text{stálá aktiva v zůstatkových cenách}} [-] \quad (8)$$

Posledním ukazatelem, který je zde uveden z ukazatelů aktivity je obrat celkových aktiv, tento ukazatel má blízko k obratu stálých aktiv (Synek et al., 1996). Pokud vychází nízké hodnoty, autoři zmiňují, že je nutné přistoupit ke změnám, pod kterými si představují, buď zvýšení aktivity podniku, nebo prodej části majetku.

$$\text{Obrat celkových aktiv} = \frac{\text{tržby}}{\text{celková aktiva}} [-] \quad (9)$$

Ukazatele zadluženosti

Jako třetí jsou uvedeny ukazatele zadluženosti. Dle Kislingerové et al. (2010) to v praxi znamená, že na financování podniku se podílí i cizí zdroje. Autoři popisují, že velké podniky vždy volí cestu obojího financování. Poté dodávají, že podnik, jenž se snaží uchýlit pouze k vlastnímu kapitálu, si tím sníží výnosnost kapitálu. Také uvádějí, že podle zákona je nemyslitelné financovat vše z cizích zdrojů. Motivací k financování cizími zdroji je však nižší cena, která vzniká tím, že podnikatel si může náklady s tím spojené napsat do daňově uznaných nákladů (Kislingerová et al., 2010).

Synek et al. (1996) upozorňují, že zatímco věřitelé se přiklánějí k nižšímu riziku, tedy k nižšímu zadlužení, vlastníci se snaží o opak. Podle autorů se zadluženost dá vypočítat z rozvahy (viz vzorec 10), obsahuje dlouhodobé i krátkodobé dluhy, nebo se může počítat z výsledovky (viz vzorec 11).

$$\text{Zadluženost (debt ratio)} = \frac{\text{celkový dluh}}{\text{celková aktiva}} [-] \quad (10)$$

$$\text{Úrokové krytí} = \frac{\text{EBIT}}{\text{placené úroky}} [-] \quad (11)$$

Dalším vzorcem používaným pro měření zadluženosti je míra samofinancování (equity ratio), kterou popisuje Růčková (2015). Ta patří k velmi významným poměrovým ukazatelům. U tohoto ukazatele jsou podle autorky aktiva daného podniku financována například z peněz akcionářů.

$$\text{Equity ratio} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{celková aktiva}} [-] \quad (12)$$

S těmito ukazateli souvisí debt-equity ratio, které se vypočítává následujícím vzorcem. Růčková (2015) uvádí, že se u tohoto ukazatele jedná se o poměr cizího a vlastního kapitálu.

$$\text{Debt – equity ratio} = \frac{\text{Cizí kapitál}}{\text{Vlastní kapitál}} [-] \quad (13)$$

Jako další se dají počítat také ukazatele krytí fixních plateb nebo krytí finančních potřeb peněžními příjmy, ale to je nutné pouze u společností využívajících leasingová aktiva (Synek et al., 1996).

$$\text{Ukazatel krytí fixních plateb} = \frac{\text{EBIT} + \text{leasingová aj. platby}}{\text{placené úroky} + \text{leasingová aj. platby}} [-] \quad (14)$$

Krytí fin. potřeb peněžními příjmy

$$= \frac{\text{EBIT} + \text{leasing. aj. platby} + \text{úroky}}{\text{úroky} + \text{leasig. platby} + \frac{\text{dividendy na preferční akcie}}{1-t} + \frac{\text{splátky dluhů}}{1-t}} [-] \quad (15)$$

(t – míra zdanění zisku)

Ukazatele výnosnosti (rentability a ziskovosti)

Rentabilita je také někdy nazývaná jako výnosnost nebo také ziskovost. Jak už je naznačeno v pododdíle Ukazatele likvidity, rentabilita a likvidita jdou proti sobě. Ukazatele rentability podle Růčkové (2011) tedy popisují, nakolik podnik zvládá získávat nové zdroje a vytvářet zisk. Dále podotýká, že se díky těmto ukazatelům získá přehled o efektivitě. Běžně se přitom podle autorky dostávají informace právě z rozvahy a výkazu zisku a ztráty, přičemž výkaz zisku a ztráty je důležitější.

Rentabilita tržeb ukazuje podíl čistého zisku na 1 Kč tržeb, tento podíl se může srovnávat s průměrnými hodnotami v odvětví (Synek et al., 1996).

$$\text{Rentabilita tržeb (ROS)} = \frac{\text{čistý zisk pro společné akcionáře}}{\text{tržby}} [-] \quad (16)$$

Výdělečná síla podniku je ukazatel, který se nemění ani vlivem zdanění nebo strukturou kapitálu (Synek et al., 1996).

$$\text{Výdělečná síla podniku} = \frac{\text{EBIT}}{\text{aktiva}} [-] \quad (17)$$

Další ukazatel se často využívá v Du Pontově vzorci a jeho použitím získáme čistou výnosnost aktiv společnosti (Synek et al., 1996).

$$\text{Výnosnost celkových aktiv (ROA)} = \frac{\text{čistý zisk pro společné akcionáře}}{\text{aktiva}} [-] \quad (18)$$

Nyní přichází na řadu velmi používaný ukazatel a tím je výnosnost vlastního kapitálu (jmění). Podle Synka et al. (1996) je tak významný, protože se zaměřuje na podíl čistého zisku na vlastní kapitál neboli množství čistého zisku na 1 Kč investic vlastníků. I tento ukazatel se však musí brát s rezervou, jak zmiňují autoři, protože má několik slabých míst, na které poukazují dále. Zaprvé se jedná o problematiku času, kdy nové výrobky například zvyšují náklady, ale mají perspektivu do budoucna. Druhým problémem je riziko a třetím ocenění. Je potřeba si totiž uvědomit, že nepočítá s tržními hodnotami (Synek et al., 1996).

$$\text{Výnosnost vlastního jmění (ROE)} = \frac{\text{čistý zisk pro akcionáře}}{\text{vlastní jmění}} [-] \quad (19)$$

A poslední ukazatel se zaměřuje na investovaný kapitál, přičemž nerozlišuje, zda vlastní nebo cizí (Synek et al., 1996).

$$\text{Výnosnost kapitálu investorů (ROCE)} = \frac{\text{EBIT} \cdot (1 - \text{daňová sazba})}{\text{vlastní jmění} + \text{dlouhodobé dluhy}} [-] \quad (20)$$

Ukazatele tržní hodnoty

Synek et al. (1996) poukazují, že z těchto ukazatelů se dá získat obrázek o pozici na trhu, konkrétněji jak je podnik vnímán. Také tvrdí, že do vnímání jsou samozřejmě zahrnuta minulá činnost i prognóza do budoucna. Přičemž upozorňují, že vysoké výsledky z prvního ukazatele napovídají, že podnik je důvěryhodný, což zajímá hlavně investory.

$$\text{Poměr ceny akcie k zisku na akcii} = \frac{\text{cena akcie}}{\text{čistý zisk na 1 akcii}} [-] \quad (21)$$

$$\text{Čistý zisk na akcii} = \frac{\text{čistý zisk pro společné akcionáře}}{\text{počet splacených akcií}} [\text{Kč/akcie}] \quad (22)$$

1.3.3 Analýza rozdílových ukazatelů

Kromě analýzy absolutních a poměrových ukazatelů existují ještě ukazatele rozdílové. Jejich nejdůležitější a nejvýznamnější zaměření je na pracovní kapitál a tomu se bude věnovat tento pododíl.

Podle Růčkové (2011) je čistý pracovní kapitál ukazatel, který má hodně blízko k běžné likviditě. Tento ukazatel vysvětluje jako záchranné prostředky, které by společnost udržovaly v provozu, pokud by došlo ke splacení všech jejích krátkodobých závazků. Dále uvádí, že s ním podnik může volně nakládat, aby dosáhl vytyčených cílů. Dle autorky přitom čistý pracovní kapitál patří mezi oběžná aktiva krátkodobého majetku. Za přínosné také považuje vypracovat k čistému pracovnímu kapitálu i obratovost čistého pracovního kapitálu.

$$\text{Čistý pracovní kapitál} = \text{oběžná aktiva} - \text{krátkodobé závazky} [\text{tis. Kč}] \quad (23)$$

1.3.4 Analýza soustav ukazatelů

Vysvětlovat výsledky jednotlivých ukazatelů může být složité, což vedlo k vzniku soustav ukazatelů. Růčková (2011) uvádí, že aby byl pohled komplexní, je podle ní nutné věnovat pozornost hodnotám z více ukazatelů, ty se ovšem můžou vylučovat, proto vznikly různé soustavy ukazatelů, které mají dát uživatelům ucelený pohled na situaci. Podle autorky se tak vytvoří model, který by měl postihovat důležité vztahy. Také, ale varuje, že tato snaha vede k tomu, že vypovídací schopnost těchto soustav se snižuje proti jednotlivým ukazatelům. Je tedy dobré je využívat pouze jako opěrný bod pro další analýzu nebo pro komplexní a rychlé srovnání (Růčková, 2011).

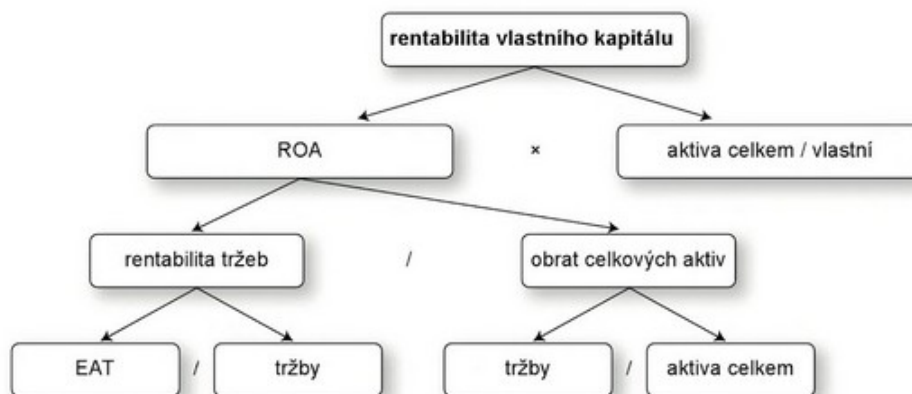
Růčková (2011) rozlišuje dva typy vytváření soustav. Mezi ně patří soustavy hierarchicky uspořádaných ukazatelů a účelově vybrané skupiny ukazatelů. Příkladem první z nich jsou pyramidové soustavy, které jsou založeny na čím dál detailnějším rozboru ukazatele. Dle autorky je tento ukazatel poté úplně nahoře pyramidou. Zatímco druhé soustavy se snaží vytvořit jednu číselnou hodnotu, která by charakterizovala všechny vybrané ukazatele. Na základě toho pak vznikají bankrotní a bonitní modely (Růčková, 2011).

Pyramidové soustavy ukazatelů

Synek et al. (1996) se ve své knize zabývají pyramidovými soustavami ukazatelů, které jsou hojně používány. Jak už je psáno výše Růčkovou, tak i podle Synka et al. (1996) je tato metoda založena na rozebírání ukazatele, který se nachází na vrcholu celé pyramidy. Získává se tak přehled o dílčích, ale významných ukazatelích (Synek et al., 1996).

Růčková (2011) jako úkol této metody označuje popis vzájemných vztahů a analýzu jinak komplexních vazeb ukazatelů. Aby pyramidové soustavy zůstaly přehledné, tak je autorka doporučuje zobrazovat v grafické podobě.

Mezi často používané metody pyramidové soustavy Růčková (2011) řadí Du Pontův rozklad, který získal svůj název dle společnosti Du Pont de Nomeurs, kde byl použit poprvé. Za vrcholový ukazatel označuje rentabilitu vlastního kapitálu, jak také ukazuje schéma níže.

Obrázek 1 Rozklad Du Pont (Růčková, 2011)

Jednotlivé vazby mezi poměrovými ukazateli se mohou v Du Pontově rozkladu vyjádřit základní Du Pontovou rovnicí (Synek et al., 1996).

$$ROA = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{tržby}} \cdot \frac{\text{tržby}}{\text{aktiva}} = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{aktiva}} \quad [-] \quad (24)$$

Pokud se bude předpokládat, že podnik nevyužívá cizí kapitál, pak se ROE rovná ROA, což se ale v praxi nestává vždy (Synek et al., 1996). Proto se podle autorů často pracuje

s rozšířením základní rovnice. Rozklad ROE se také v praxi dá najít jako součin rentability tržeb, obratu celkových aktiv a finanční páky (Růčková, 2015).

$$ROE = ROA \cdot \frac{\text{aktiva}}{\text{vlastní jmění}} [-] \quad (25)$$

$$ROE = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{tržby}} \cdot \frac{\text{tržby}}{\text{aktiva}} \cdot \frac{\text{aktiva}}{\text{vlastní jmění}} [-] \quad (26)$$

Bankrotní modely

Dle Růčkové (2011) mají bankrotní modely jednoduchý cíl, kterým je vytvoření prognózy, která určí, jestli podnik během určitého časového období zbankrotuje či nikoliv. Dále tvrdí, že bankrotu podle těchto modelů totiž předchází určité znaky jako například potíže s běžnou likviditou či s rentabilitou kapitálu. Bankrotních modelů je samozřejmě velké množství, v této bakalářské práci je uvedeno pouze několik příkladů. Následující modely jako jsou Altmanův model, Tafflerův model nebo model IN – Index důvěryhodnosti by se neměly dle autorky opomenout.

Růčková (2011) podotýká, že Altmanův model je velmi jednoduchý, a proto hojně využíván v České republice. Autorka dodává, že jeho výpočet se mírně liší pro podniky veřejně obchodovatelné na burze, jejichž vzorec (27) je uveden jako první, a pro ostatní podniky, jejichž vzorec (28) je napsán jako druhý.

$$Z = 1,2 \cdot X_1 + 1,4 \cdot X_2 + 3,3 \cdot X_3 + 0,6 \cdot X_4 + X_5 [-] \quad (27)$$

$$Z = 0,717 \cdot X_1 + 0,847 \cdot X_2 + 3,107 \cdot X_3 + 0,42 \cdot X_4 + 0,998 \cdot X_5 [-] \quad (28)$$

- X1 podíl pracovního kapitálu k celkovým aktivům
- X2 rentabilita čistých aktiv
- X3 EBIT/ aktiva celkem
- X4 tržní hodnota ZJ/ celkové závazky/ celkové závazky nebo průměrný kurz akcií/nominální hodnota cizích zdrojů
- X5 tržby/aktiva celkem

Tabulka 4 Interpretace výsledků Altmanova modelu

	Veřejně obchodovatelná na burze	Není veřejně obchodovatelná na burze
Pásmo bankrotu	Pod 1,81	Pod 1,2
Pásmo šedé zóny	1,81 – 2,98	1,2 – 2,9
Pásmo prosperity	Nad 2,98	Nad 2,9

Zdroj: Růčková (2011, s. 73)

Podle Růčkové (2011) je Altmanův model však lepší používat pouze jako dodatek k poměrové analýze, protože dokáže odhalit příliš velká rizika úvěrů. Také upozorňuje na problematiku v prostředí České republiky, kde malé podniky nemají dostatek informací použitelných k tomuto modelu, velké málokdy dojdou až k bankrotu. S úspěchem se tedy může použít Altmanův model pro společnosti středně velké, tvrdí autorka.

Další model, jenž Růčková (2011) řeší ve své knize je model IN, který vytvořili manželé Neumaierovy pro české prostředí. Autorka zmiňuje, že tyto manželé postupně vytvořili tři varianty, které se liší nejen svou rovnicí a interpretací výsledků, ale i vhodností pro různé uživatele. Tyto metody dále popisuje takto. První z nich je IN95, vznikl jako první a je určen primárně pro věřitele. Jeho rovnice (29) je uvedena jako první. Druhý z nich, jehož rovnice (30) se nachází uprostřed, je IN99. Ten je zaměřen na vlastníky a byl vytvořen až po IN95. A protože výsledky předchozích modelů nejsou komplexní a zkoumají podnik pouze z jednoho úhlu pohledu, vznikl třetí IN01, který spojuje oba předchozí indexy.

Podle Růčkové (2015) při práci s modelem IN01 může dojít ke zkreslení u druhého členu (EBIT/nákladové úroky), kde nákladové úroky budou nula nebo se nule budou blížit, což může velmi ovlivnit konečný výsledek a jeho následnou interpretaci. Poté dodává, že dle tvůrců tohoto indexu je dobré za tento ukazatel dosadit hodnotu 9.

$$IN95 = \frac{V_1 \cdot \text{aktiva}}{\text{cizí zdroje}} + \frac{V_2 \cdot EBIT}{\text{nákladové úroky}} + \frac{V_3 \cdot EBIT}{\text{aktiva}} + \frac{V_4 \cdot \text{tržby}}{\text{aktiva}} + \frac{V_5 \cdot \text{oběžná aktiva}}{KZ+KBU} + \frac{V_6 \cdot ZPL}{\text{tržby}} [-] \quad (29)$$

$$IN99 = -0,017 \cdot \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{aktiva}} + 4,573 \cdot \frac{EBIT}{\text{aktiva}} + 0,481 \cdot \frac{\text{výnosy}}{\text{aktiva}} + 0,015 \cdot \frac{\text{oběžná aktiva}}{KZ+KBU} [-] \quad (30)$$

$$IN01 = 0,13 \cdot \frac{\text{aktiva}}{\text{cizí zdroje}} + 0,04 \cdot \frac{EBIT}{\text{nákladové úroky}} + 3,97 \cdot \frac{EBIT}{\text{aktiva}} + 0,21 \cdot \frac{\text{výnosy}}{\text{aktiva}} + 0,09 \cdot \frac{\text{oběžná aktiva}}{KZ+KBU} [-] \quad (31)$$

KBU krátkodobé bankovní úvěry

KZ krátkodobé závazky

Vn váhy vyjadřující podíl významnosti ukazatele ke kritériální hodnotě

ZPL závazky po lhůtě splatnosti

Tabulka 5 Interpretace výsledků modelu IN

	IN 95	IN99	IN01
Pásmo bankrotu	Pod 1	Pod 0,684	Pod 0,9
Pásmo šedé zóny	1 – 2	0,685 – 2,06	0,9 – 1,6
Pásmo prosperity	Nad 2	Nad 2,07	Nad 1,6

Zdroj: Růčková (2011, s. 75-76)

Tafflerův model se podle Růčkové (2015) používá v základní i modifikované verzi, které se samozřejmě liší svou interpretací. Nejprve je zapsána základní rovnice (vzorec č. 32) a jako druhá je uvedena její modifikovaná forma (vzorec č. 33), obě tyto rovnice pocházejí z publikace autorky. Dále také zmiňuje, že je u základní verze pravděpodobný bankrot, pokud výsledek je pod hodnotu 0. A dodává, že u modifikované verze je pod 0,2 vysoce pravděpodobný bankrot, zatímco nad 0,3 je málo pravděpodobný.

$$ZT(z) = 0,53 \cdot \frac{EBT}{KD} + 0,13 \cdot \frac{OA}{CZ} + 0,18 \cdot \frac{KD}{CA} + 0,16 \cdot \frac{FM-KD}{PN} [-] \quad (32)$$

$$ZT(z) = 0,53 \cdot \frac{EBT}{KD} + 0,13 \cdot \frac{OA}{CZ} + 0,18 \cdot \frac{KD}{CA} + 0,16 \cdot \frac{T}{CA} [-] \quad (33)$$

EBT zisk před zdaněním

KD krátkodobé dluhy (krátkodobé závazky + běžné bankovní úvěry + krátkodobé finanční výpomoci)

OA oběžná aktiva

CZ cizí zdroje

CA celková aktiva

FM finanční majetek

PN provozní náklady

T tržby

Bonitní modely

V publikaci Růčkové (2011) se objevují také bonitní modely vycházející z mezipodnikového srovnávání v oboru, je tedy nutné ohodnotit podnik počtem bodů. Dle autorky pak už není složité zařadit podnik mezi dobré nebo špatné. Opět je dobré podle ní uvést několik příkladů, kde se nesmí zapomenout na soustavu finančních analýz podle Rudolfa Douchy, Tamariho model, Kralickův Quicktest nebo modifikovaný Quicktest.

Tato bakalářská práce se zaměřuje pouze na Kralickův Quicktest. Ten je podle Růčkové (2015) založen na čtyřech rovnicích (34, 35, 36, 37), z nichž první dvě vypovídají o stabilitě, druhé dvě o výnosnosti podniku. Dále dodává, že podle následující tabulky (6) se přidělí výsledkům jednotlivých rovnic bodová hodnota, tím vznikne bodové hodnocení podniku. Vyhodnocením získaných výsledků je dle autorky součet bodového hodnocení R1 a R2, který se podělí dvěma. Také zmiňuje, že se jedná o hodnocení finanční stability. Další hodnocení, kterému se autorka věnuje ve své publikaci, je hodnocení výnosové situace, jenž má obdobný postup jako hodnocení finanční stability, ale u bodového hodnocení R3 a R4. Poté podle ní přijde na řadu poslední hodnocení v této metodě, kde se sečte hodnocení finanční stability a výnosové situace. Následně, jak autorka dodává, se výsledek vydělí

dvěma. Pásmo šedé zóny se zde vyskytuje v rozmezí 1-3, proto vše nad touto hranicí je pásmem prosperity a vše pod touto hranicí značí finanční problémy podniku (Růčková, 2015).

$$R_1 = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{aktiva celkem}} [-] \quad (34)$$

$$R_2 = \frac{(\text{cizí zdroje} - \text{peníze} - \text{účty u banky})}{\text{provozní cash flow}} [-] \quad (35)$$

$$R_3 = \frac{EBIT}{\text{aktiva celkem}} [-] \quad (36)$$

$$R_4 = \frac{\text{provozní cash flow}}{\text{výkony}} [-] \quad (37)$$

Tabulka 6 Bodové hodnocení v Kralickově Quicktestu

	0 bodů	1 bod	2 body	3 body	4 body
R1	<0	0 – 0,1	0,1 – 0,2	0,2 – 0,3	>0,3
R2	<3	3 – 5	5 – 12	12 – 30	>30
R3	<0	0 – 0,08	0,08 – 0,12	0,12 – 0,15	>0,15
R4	<0	0 – 0,05	0,05 – 0,08	0,08 – 0,1	>0,1

Zdroj: Růčková (2011, s. 75-76)

2 ZPRACOVÁNÍ FINANČNÍ SITUACE DPMHK, A.S. V DANÉM OBDOBÍ

2.1 Společnost DPMHK

Oddíl Společnost DPMHK se bude zabývat představením společnosti Dopravní podnik města Hradce Králové, a.s. (DPMHK). Nejdříve budou nastíněny základní informace o podniku, poté základní charakteristika a představení podniku, dále něco málo z historie a jako poslední budou představeny základní orgány společnosti.

2.1.1 Základní informace

Oficiální název společnosti:	Dopravní podnik města Hradce Králové, a.s.
Datum zápisu do Obchodního rejstříku:	1. 4. 1997
Spisová značka:	B 1625
Sídlo společnosti:	Pouchovská 153, Hradec Králové 500 03
Právní forma:	akciová společnost
Akcionář:	Statutární město Hradec Králové
Základní kapitál:	713 004 000 Kč
Identifikační číslo:	252 67 213
Daňové identifikační číslo:	CZ25267213

(Dopravní podnik města Hradce Králové, © 2017–2018d)

2.1.2 Charakteristika podniku

Dopravní podnik města Hradce Králové, a.s. je společnost, která byla založena v dubnu 1997 (Dopravní podnik města Hradce Králové, © 2017–2018a). Dále dle internetových stránek DPMHK se jedná o společnost, jež nahradila dřívější státní Dopravní podnik města Hradce Králové. Jedná se o akciovou společnost se sídlem Pouchovská 153, Hradec Králové 500 03 (Dopravní podnik města Hradce Králové© 2017–2018b).

Podle webu DPMHK (© 2017–2018a) se akciová společnost primárně zabývá provozování městské hromadné dopravy v Hradci Králové a v dalších obcích, mezi které patří Běleč nad Orlicí, Divec, Lochenice, Předměřice nad Labem, Stěžery, Stěžírky a Vysoká nad Labem. Dále web podniku uvádí, že do vozového parku této společnosti patří autobusy, trolejbusy a elektrobusy. Internetové stránky podniku také podotýkají, že se zabývá i dalšími činnostmi jako jsou například autoškola, opravy motorových vozidel, reklamní a propagační činnost, prodej nafty smluvním zákazníkům, zájezdová doprava, výroba městského mobiliáře, holičství, kadeřnictví, provozování tělovýchovných zařízení a zařízení k regeneraci.

2.1.3 Historie

Historii DPMHK popsanou v tomto odstavci přibližuje domovská stránka Dopravního podniku města Hradce Králové, a.s. (© 2017–2018e). Historie dopravního podniku v Hradci Králové sahá až do roku 1928, kdy 24. října byla podepsána základní listina. V tu dobu vznikl dopravní podnik pod názvem Autodráhy města Hradce Králové. První linka tohoto podniku poprvé vyjela 1. prosince 1928. Trasa této linky byla Kukleny – Nádraží – Slezské předměstí a zajišťovaly jí dva autobusy. Dne 1. ledna 1949 byl podnik Autodráhy města Hradce Králové zařazen do Sdruženého komunálního podniku. V roce 1950 se podnik přejmenoval na název, který dopravnímu podniku v Hradci Králové vydržel až do současné doby. Jedním z rozdílů oproti současné době, ale byl ten, že se jednalo o národní podnik. V roce 1989 se z něho stává státní podnik. Dne 1. září 1997 se z hradeckého dopravního podniku stává akciová společnost a současně s tím se jediným vlastníkem stává město Hradec Králové.

2.1.4 Orgány společnosti

Důležitou roli podle DPMHK (© 2017–2018c) v této akciové společnosti má valná hromada. Jak je dále na webu popsáno, základními orgány společnosti jsou představenstvo a dozorčí rada. Tyto orgány jsou více představeny takto. Představenstvo je složeno předsedy, místopředsedy a dalších členů viz tabulka. Dozorčí rada je tvořena stejně jako představenstvo z předsedy, místopředsedy a ostatních členů, které najdeme také v tabulce pod odstavcem.

Tabulka 7 Orgány společnosti DPMHK

	Představenstvo	Dozorčí rada
Předseda	Zdeněk Abraham	Mgr. Vladimír Springer
Místopředseda	Ing. Lubomír Štěpán	Eva Marešová
Člen	Ing. Jiří Kocourek	Ing. Martin Samohrd
Člen	Ing. Milan Sommer	Ing. Pavel Rytíř
Člen	PhDr. Jiří Štěpán, Ph.D	Bc. Libor Žák, DiS.
Člen	Ing. Vladimír Pejřil	Lubomír Lipp

Zdroj: Dopravní podnik města Hradce Králové (© 2017–2018c)

2.2 Výpočet metod

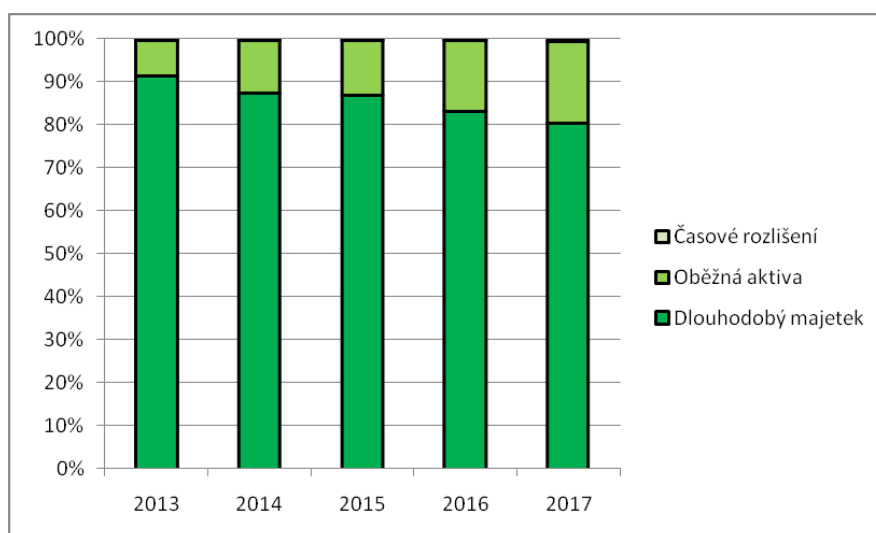
V tomto oddílu jsou uvedeny výpočty jednotlivých analýz absolutních ukazatelů, poměrových ukazatelů a analýzy soustav ukazatelů, případně grafickým znázorněním výsledků těchto analýz. Dále budou okomentovány dané výsledky a vývoj podniku.

2.2.1 Výsledky analýzy absolutních ukazatelů

V úseku bakalářské práce Výsledky absolutních ukazatelů jsou v tabulkách vyjádřena aktiva a pasiva společnosti, dále také vertikální a horizontální analýza aktiv a pasiv. Jednotlivé tabulky jsou v absolutním nebo relativním vyjádření. Tabulky v absolutním vyjádření jsou uvedeny v celých tisících a v relativním v procentech.

Vertikální analýza

První použitou metodou v této práci je vertikální analýza. Jako podklad pro vertikální analýzu je potřeba znát absolutní vyjádření aktiv a pasiv společnosti, které se nachází v příloze A, respektive C. Poté následuje samotná vertikální analýza aktiv a pasiv, která se nachází v přílohách B a D.

Obrázek 2 Vertikální analýza aktiv- relativní vyjádření (Výroční zprávy DPMHK (2013, 2014, 2015, 2016, 2017), upraveno autorem)

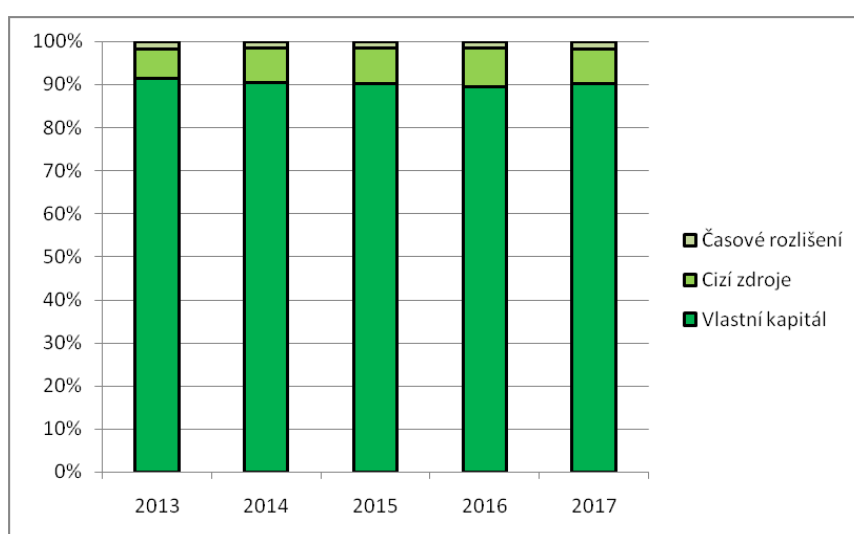
Z tabulky Aktiva společnosti- absolutní vyjádření, která je v příloze A vyplývá, že bilanční suma mezi roky 2013 až 2017 rostla. Za dané období vyrostla z 998 258 000 Kč na 1 026 351 000 Kč. Aktiva společnosti jsou tvořena dlouhodobým majetkem, oběžnými aktivy a časovým rozlišením.

Nejvýznamnější položkou je bezpochyby dlouhodobý majetek, který v roce 2013 tvořil 91,31 %, ale v průběhu dalších let klesal, až v roce 2017 dosáhl nejnižší hodnoty za dané období 80,30 %. V absolutních hodnotách se dlouhodobý majetek pohybuje mezi 824 147 000 Kč a 911 474 000 Kč. Další položkou byla oběžná aktiva, která tvořila v letech 2013 až 2017 mezi 8,57 % a 19,13% z celkových aktiv. Oběžná aktiva proti dlouhodobému majetku rostla po celé období a nabývala hodnot od 85 879 000 Kč po 196 339 000 Kč.

Dlouhodobý majetek je v tabulce rozepsán na dlouhodobý nehmotný, hmotný a finanční majetek. U dlouhodobého majetku je pro nás nejdůležitější složkou dlouhodobý

hmotný majetek, který tvoří v roce 2014 například 91,29 % z celkového dlouhodobého majetku ve výši 91,31 %. Dlouhodobý nehmotný majetek je jen velmi malá část, konkrétně ve stejném roce 2014 dosáhl hodnoty 0,02 %. Největší procentuální zastoupení měl v roce 2016 a 2017, kdy dosáhl hodnoty 0,05 %. Dlouhodobý finanční majetek za celou dobu byl 0 Kč.

V oběžných aktivech nejvýznamnější roli hraje krátkodobý finanční majetek s hodnotou od 63 120 000 Kč do 176 993 000 Kč, který v daném období roste z 6,32 % na 17,24 %. Dále jsou v oběžných aktivech obsaženy zásoby v hodnotách 3 545 000 Kč až 5 479 000 Kč, dlouhodobé pohledávky, které jsou prakticky zanedbatelné, mají po celou dobu hodnotu 0,03% a krátkodobé pohledávky. Krátkodobé pohledávky nemají žádný výrazný trend a nachází se mezi hodnotami 1,41 % až 1,73 %.

Obrázek 3 Vertikální analýza pasiv- relativní vyjádření (Výroční zprávy DPMHK (2013, 2014, 2015, 2016, 2017), upraveno autorem)

Pasiva společnosti DPMHK jsou obsažena v tabulkách, které jsou zaznamenány v přílohách C a D, Pasiva společnosti a Vertikální analýza v podobě absolutního a relativního vyjádření. Vychází z toho, že celková aktiva a celková pasiva se rovnají.

Pasiva celkem jsou rostoucí a pohybují se od nejnižší hodnoty 998 258 000 Kč v roce 2013 až do roku 2017, kdy dosáhly hodnoty 1 026 351 000 Kč. Celková pasiva nám tvoří také základ 100 %. Jsou složena z vlastního kapitálu, cizích zdrojů a časového rozlišení.

Vlastní kapitál má klesající tendenci od roku 2013, kdy dosáhl 91,48 % až po rok 2016, kdy dosáhl nejnižší hodnoty 89,49 %. V následujícím roce jeho hodnota mírně vzrostla na 90,36 %. Trend cizích zdrojů je opačný, v letech od 2013 až po rok 2016 rostl z 68 860 000 Kč na 92 242 000 Kč a v posledním roce 2017 klesl na 81 456 000 Kč.

Vlastní kapitál je z nejvýznamnější části tvořen základním kapitálem, který po celou dobu od roku 2013 klesal ze 71,43 % na 69,47 %. Mezi hodnotami 21,89 % a 19,36 % se také

nachází kapitálové fondy. Kapitálové fondy mají za roky 2013, 2014 a 2015 absolutní hodnotu 218 532 000 Kč a v letech 2016 a 2017 dosáhly hodnoty 198 730 000 Kč, respektive 198 715 000 Kč. Výsledek hospodaření běžného účetního období byl v prvních třech letech záporný, ale v letech 2016 a 2017 se postupně dostal na 0 a do kladných hodnot, konkrétně 473 000 Kč. Dále měl podnik v letech 2013 až 2015 neuhrazenou ztrátu z minulých let až 26 536 000 Kč, kterou se v roce 2016 podařilo uhradit. Následující rok dopravní podnik měl výsledek hospodaření z minulých let 15 213 000 Kč. U cizích zdrojů jsou nejvyšší položky krátkodobé a dlouhodobé závazky, rezervy jsou velmi malé a bankovní úvěry a výpomoci jsou 0. Krátkodobé závazky jsou rostoucí v období 2013 až 2016 z 2,62 % na 4,51 %, v roce 2017 bylo snížení na 4,21 %. Dlouhodobé závazky rostly od 42 744 000 Kč do 45 591 000 Kč, ale poslední rok došlo k propadu na 33 643 000 Kč.

Horizontální analýza

Horizontální analýza se skládá ze dvou částí. První je výpočet absolutní změny (vzorec 1) a poté na ni navazuje procentuální změna (vzorec 2). Jedná se o srovnání určitých časových období mezi sebou. Výsledkem je nárůst či pokles hodnot v tisících Kč nebo procentních bodech.

V přílohách E a F jsou zachyceny změny aktiv společnosti mezi jednotlivými roky, kde se dá vysledovat, jak jednotlivé hodnoty narůstaly, ať v absolutním vyjádření v celých tisících Kč nebo v relativním vyjádření v procentních bodech.

Aktiva celkem zaznamenala za období 2013 až 2017 po všechny roky nárůst, nejvyšší byl hned mezi prvním a druhým rokem 10 545 000 Kč.

Dlouhodobý majetek od roku 2013 do 2017 klesal, největší propad zaznamenal mezi roky 2015 a 2016. Ve srovnání těchto let klesl o 3,39 procentního bodu. Nejmenší pokles byl mezi roky 2014 a 2015, kdy jeho propad činil pouze 0,48 procentního bodu, což je v absolutních hodnotách 4 250 000 Kč. Oběžná aktiva v dané době rostla. Největší zvýšení oběžných aktiv proběhlo mezi roky 2014 a 2013. V tuto dobu vzrostla aktiva o 40 077 000 Kč. Nejmenší zvýšení oběžných aktiv bylo zaznamenáno v mezi roky 2015 a 2014 o 5 332 000 Kč.

Největší změny u dlouhodobého majetku byly v procentních bodech zaznamenány u dlouhodobého nehmotného majetku, například mezi 2016 a 2015 o 835,29 procentního bodů. Tato změna je, ale způsobena malými hodnotami tohoto druhu majetku. Přírůstek i menší absolutní hodnoty v porovnání s jinými hodnotami znamenal velký procentuální nárůst. Významnější položka je bezpochyby dlouhodobý hmotný majetek, kde došlo po celou dobu sledovaného období k jeho klesání. Největší pokles se odehrál mezi roky 2016 a 2015

o 3,44 procentního bodu. To je přibližně 30 186 000 Kč. U změn v oběžných aktivech je důležité si všimnout hlavně krátkodobého finančního majetku, kde nejvyšší změnou je v letech 2014 a 2013 hodnota 41 564 000 Kč v procentních bodech nárůst o 65,85 %. Nejmenší rozdíl je mezi lety 2015 a 2014, kde změna činila 3 773 000 Kč, což je 3,60 procentních bodů.

Pasiva celkem (přílohy G a H) zaznamenala nárůst po celou sledovanou dobu. Změny mezi jednotlivými roky jsou stejné jako u horizontální analýzy celkových aktiv, kde je uvedena nejvyšší změna, která byla mezi prvními dvěma sledovanými roky. V pasivech celkem je proto uvedena nejnižší změna, která činí 1 062 000 Kč. To je 0,11 procentního bodu a bylo to při srovnávání let 2015 a 2014.

V této práci budou nejdříve popsány změny, které se týkají vlastního kapitálu a poté cizích zdrojů. Vlastní kapitál od roku 2013 do roku 2016 klesal. Největší pokles byl mezi lety 2014 a 2013 o 771 000 Kč, což je 0,08 procentního bodu. Nárůst byl pouze v roce 2017 o 1,72 procentního bodu. V absolutním vyjádření jde o částku 15 686 000 Kč. Cizí zdroje měly přesně opačný trend než vlastní kapitál. Po celou dobu rostly a až v posledním roce začaly klesat. Mezi 2014 a 2013 byla nejvyšší kladná hodnota 17,81 procentního bodu a v roce 2017 hodnota klesla o 11,69 procentního bodu.

Vlastní kapitál měl nejvýznamnější položku základní kapitál, ale ten je po celou sledovanou dobu neměnný. Z hlediska cizích zdrojů jsou nejzajímavější krátkodobé a dlouhodobé závazky. Největší změna u krátkodobých závazků byla při srovnání let 2016 a 2015 o 36,41 procentních bodů. Jedná se o nárůst o 12 253 000 Kč. K poklesu došlo v roce 2017 o 5,85 procentních bodů. Dlouhodobé závazky zaznamenaly největší změnu mezi 2014 a 2013 o 1 406 000 Kč. Ve sledovaném období klesly pouze mezi lety 2017 a 2016 o 11 948 000 Kč.

2.2.2 Výkaz zisku a ztráty- výpočty

V následujícím pododdílu Výkaz zisků a ztráty- výpočty jsou obsaženy přeepsané a zpracované nejdůležitější položky výkazů zisků a ztrát. V příloze I jsou zaznamenány tyto hodnoty v absolutním vyjádření. V příloze J jsou zpracovány pomocí relativního vyjádření.

V tomto odstavci jsou okomentovány nejzajímavější hodnoty získané z výročních zpráv DPMHK konkrétně z výkazů zisků a ztrát od roku 2013 do 2017 (příloha I). Dále se zde nachází hodnoty přepočítané na procenta (příloha J). Hodnoty v tabulce přílohy J jsou porovnávány s položkou Tržby za výrobky, zboží a služby, kterou autor práce určil jako 100 %. Následující relativní vyjádření vychází právě z této hodnoty. Ostatní položky jsou

vyjádřeny a vztaženy právě k první položce v tabulce a říkají nám, kolik procent tvoří právě z položky Tržby za výrobky, zboží a služby.

Základní položkou pro tyto tabulky jsou tržby za výrobky, zboží a služby, které nejnižší hodnotu dosáhly v roce 2016, konkrétně 158 149 000 Kč. Nejvyšší hodnota byla hned v prvním sledovaném roce 171 656 000 Kč. Tato položka je tvořena z tržeb za prodej vlastních výrobků, které po celou dobu rostly od 95,92% do 97,55 %. To činí nárůst 1,63 procentního bodu. Druhou položkou tvořící tuto hodnotu jsou tržby za prodej zboží. Ty v daném období od 2013 do 2017 tvořily 2,45 % po 4,08 %, což je v absolutním vyjádření mezi 4 070 000 Kč a 6 996 000 Kč. Proti první položce měly po celou dobu klesající tendenci. Další pro společnost velmi důležitou položkou je výkonová spotřeba. Výkonová spotřeba tvoří mezi 67,97 % a 74,79 %. V roce 2013 dosáhla nejvyšší hodnoty 128 385 000 Kč. Výsledek hospodaření před zdaněním byl po celé sledované období kladný, pohyboval se mezi 0,07 % z 2015 a 0,40 % z roku následujícího. V absolutních číslech se tyto hodnoty pohybují od 106 000 Kč do 634 000 Kč. Výsledek hospodaření po zdanění měl od roku 2013 do roku 2017 rostoucí tendenci. I přes stálý růst byl ve 4 letech v mínusu od -810 000 Kč do -15 000 Kč. V roce 2017 se podařilo podniku dostat do plusu na hodnotu 473 000 Kč.

2.2.3 Výsledky analýzy poměrových ukazatelů

V pododdílu Výsledky analýzy poměrových ukazatelů budou popsány vybrané ukazatele likvidity, aktivity, zadluženosti a výnosnosti (rentability), konkrétně jejich výsledky a interpretace vypočítaných hodnot. Také dojde k porovnání s dalším dopravním podnikem. Pro toto porovnání je vybrán Dopravní podnik města Pardubic, a.s (DPMP). DPMP byl vybrán z několika důvodů, protože města mají podobný počet obyvatel. Dá se tedy předpokládat, že mají skoro stejné možnosti a podobné množství potenciálních zákazníků. Obě města leží ve stejné lokalitě něco málo přes 20 kilometrů od sebe. V neposlední řadě jsou Hradec Králové i Pardubice krajskými městy. V tabulce 8 jsou skupiny poměrových ukazatelů a pomocí čísel shrnutý přehled vzorců nacházející se v teoretické části pod těmito čísly a použitých v daných skupinách poměrových ukazatelů.

Tabulka 8 Analýza poměrových ukazatelů- vzorce

Analýza poměrových ukazatelů	Ukazatelé likvidity	3, 4, 5
	Ukazatelé aktivity	6, 7, 8, 9
	Ukazatelé zadluženosti	10, 12, 13
	Ukazatelé výnosnosti (rentability)	16, 18, 19, 20

Zdroj: autor

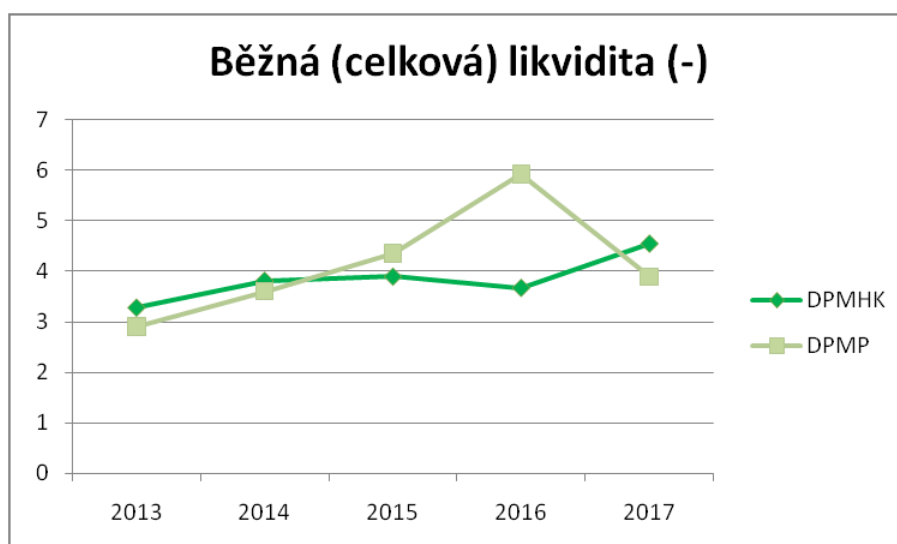
Ukazatele likvidity

První skupinou poměrových ukazatelů, která se v této práci objevuje, jsou ukazatele likvidity. V praxi se rozlišují tři druhy ukazatelů likvidity. Jedná o běžnou neboli celkovou likviditu, pohotovou likviditu a rychlou (hotovostní, okamžitou) likviditu. Výsledky likvidit jsou bez jednotek, a jsou uvedeny v tabulkách 9 až 11. Dále jsou zde grafy, kde se dají sledovat trendy vývoje likvidit.

Tabulka 9 Běžná (celková) likvidita (-)

Společnost/ rok	2013	2014	2015	2016	2017
DPMHK	3,28	3,81	3,89	3,67	4,54
DPMP	2,90	3,60	4,35	5,92	3,89

Zdroj: autor na základě Výročních zpráv DPMHK a DPMP (2013, 2014, 2015, 2016, 2017)

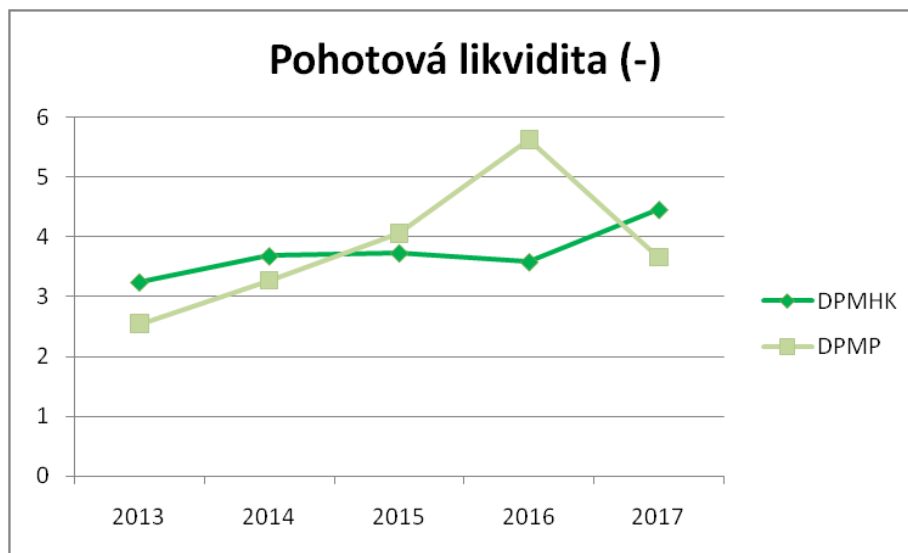
Obrázek 4 Běžná (celková) likvidita (autor na základě Výročních zpráv DPMHK a DPMP (2013, 2014, 2015, 2016, 2017))

Běžná neboli celková likvidita u Dopravního podniku města Hradce Králové, a.s. se pohybuje mezi 3,28 a 4,54. Od roku 2013 do roku 2015 roste. Nejvyšší hodnoty 4,54 dosáhla v roce 2017. Pokud likvidita našeho podniku je srovnávána s obecně doporučenými hodnotami 1,5 až 2,5 je vidět, že DPMHK má likviditu vyšší. To znamená, že podnik je schopen oběžnými aktivy dostatečně pokrýt krátkodobé závazky, ale připravuje se o možnost tyto prostředky dostatečně a efektivně investovat. Další srovnání, které je zde vidět i graficky (Obrázek 4) je s Dopravním podnikem města Pardubic, a.s. Na první pohled je vidět, že DPMHK má likviditu vyrovnanější než DPMP, ale oba podniky mají běžnou likviditu poměrně vysokou. Nejvíce se doporučeným hodnotám přiblížil DPMP v roce 2013, kdy dosáhl hodnoty 2,90. U obou podniků se jedná o konzervativní vedení podniku.

Tabulka 10 Pohotová likvidita (-)

Společnost/ rok	2013	2014	2015	2016	2017
DPMHK	3,24	3,68	3,73	3,58	4,46
DPMP	2,54	3,27	4,06	5,63	3,66

Zdroj: autor na základě Výročních zpráv DPMHK a DPMP (2013, 2014, 2015, 2016, 2017)

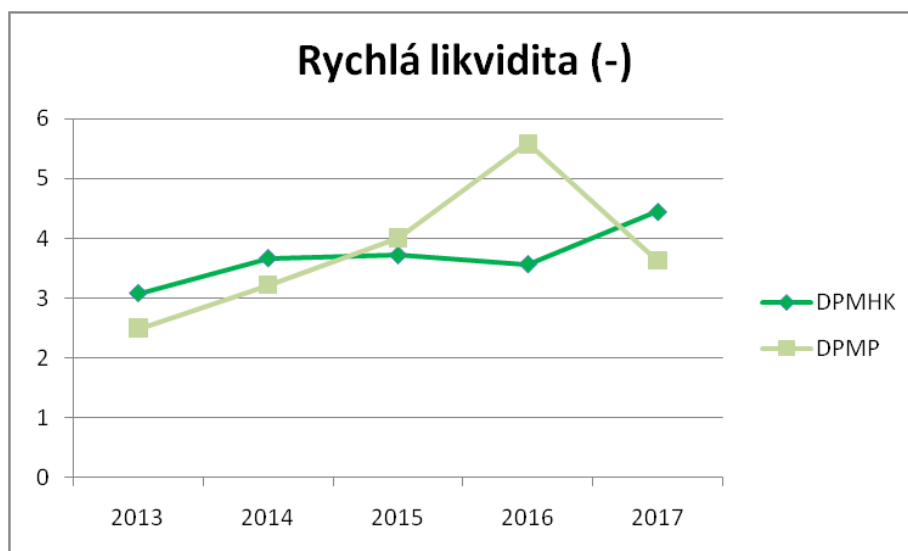
Obrázek 5 Pohotová likvidita (autor na základě Výročních zpráv DPMHK a DPMP (2013, 2014, 2015, 2016, 2017))

Pohotová likvidita říká, jestli je podnik schopen plnit krátkodobé závazky po odečtení zásob, které jsou málo likvidní a hůř se prodávají. Obecně se za doporučené hodnoty považují výsledky pohotovostní likvidity v rozmezí 1 až 1,2. Hodnoty DPMHK se změny oproti běžné likviditě jen velmi málo. Z toho vychází, že zásoby v oběžných aktivech hrají jen malou roli. Za celé sledované období se u DPMHK ani nepřiblížil doporučeným hodnotám, které byly o hodně větší. Hodnoty našeho podniku jsou v rozmezí od 3,24 v roce 2013 až po 4,46 v roce 2017. Srovnání hodnot obou podniků je dobře vidět na grafu (Obrázek 5). Z grafu vyplývá, že DPMP dosahuje nejnižší hodnoty, ale i té nejvyšší za sledované období. DPMP se nejvíce přiblížil doporučeným hodnotám v prvním roce 2,54, ale i to je velmi vysoká hodnota. Dosáhl také hodnoty nejvyšší, což je v roce 2016 až 5,63.

Tabulka 11 Rychlá (hotovostní, okamžitá) likvidita (-)

Společnost/ rok	2013	2014	2015	2016	2017
DPMHK	3,08	3,67	3,72	3,57	4,45
DPMP	2,49	3,22	4,01	5,59	3,63

Zdroj: autor na základě Výročních zpráv DPMHK a DPMP (2013, 2014, 2015, 2016, 2017)

Obrázek 6 Rychlá (hotovostní, okamžitá) likvidita (autor na základě Výročních zpráv DPMHK a DPMP (2013, 2014, 2015, 2016, 2017))

Hotovostní nebo také rychlá, okamžitá likvidita má doporučené hodnoty od 0,2 po 0,5. Pokud podnik v tomto ukazateli přesáhne hodnotu 0,5, tak plýtvá svými finančními prostředky. Hradecký dopravní podnik nabývá nejnižšího výsledku hotovostní likvidity 3,08 v roce 2013 a nejvyššího výsledku 4,45 v roce 2017. Až na rok 2016, kdy byla hodnota nižší než předchozí rok, mají hodnoty daného ukazatele rostoucí charakter. Při srovnání našich dvou podniků je patrné, že u hradeckého podniku je rozptýl hodnot menší než u pardubického. Nejnižší vypočítaná hodnota je 2,49 v roce 2013 a nejvyšší dosažená hodnota je 5,59 v roce 2016.

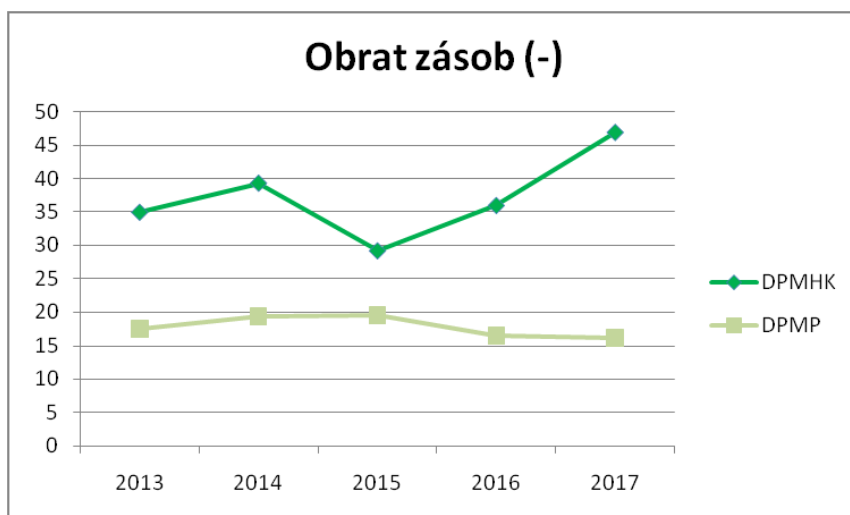
Ukazatele aktivity

Mezi ukazatele aktivity použité v této bakalářské práci patří obrat zásob, průměrná doba inkasa (doba obratu pohledávek), obrat stálých aktiv a obrat celkových aktiv. Ukazatele aktivity poukazují na schopnost podniku pracovat se svým majetkem. Výsledky těchto ukazatelů se nachází v následujících tabulkách 12-15 a s nimi souvisejících grafech.

Tabulka 12 Obrat zásob (-)

Společnost/ rok	2013	2014	2015	2016	2017
DPMHK	34,92	39,28	29,15	35,93	46,87
DPMP	17,57	19,36	19,56	16,54	16,15

Zdroj: autor na základě Výročních zpráv DPMHK a DPMP (2013, 2014, 2015, 2016, 2017)

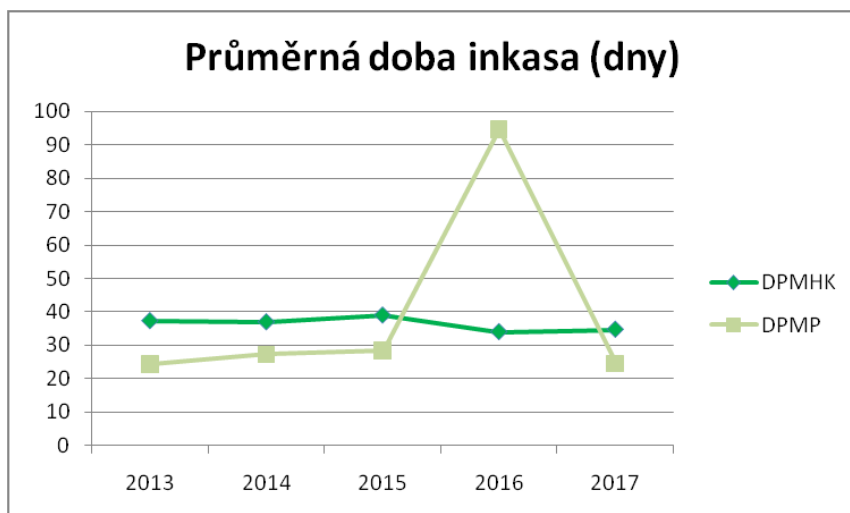
Obrázek 7 Obrat zásob (autor na základě Výročních zpráv DPMHK a DPMP (2013, 2014, 2015, 2016, 2017))

Obrat zásob je chápán jako počet obrátek za dané období. Jedná se o poměr tržeb a zásob. Z graficky znázorněných výsledků vychází, že obrat zásob DPMHK je po celé sledované období vyšší než obrat zásob DPMP. Nejvyšší výsledek mezi roky 2013 až 2017 zaznamenal hradecký dopravní podnik v posledním analyzovaném roce 46,87. Naopak nejnižší hodnota byla zaznamenána v roce 2015, kdy dosáhla výsledku 29,15. Pro možnost srovnání jsou uvedeny i data z pardubického podniku, které se v tomto ukazateli pohybují mezi hodnotami od 16,15 po 19,56.

Tabulka 13 Průměrná doba inkasa (Doba obratu pohledávek, Doba inkasa pohledávek) (dny)

Společnost/ rok	2013	2014	2015	2016	2017
DPMHK	37,30	36,96	38,98	33,97	34,71
DPMP	24,30	27,22	28,45	94,68	24,57

Zdroj: autor na základě Výročních zpráv DPMHK a DPMP (2013, 2014, 2015, 2016, 2017)

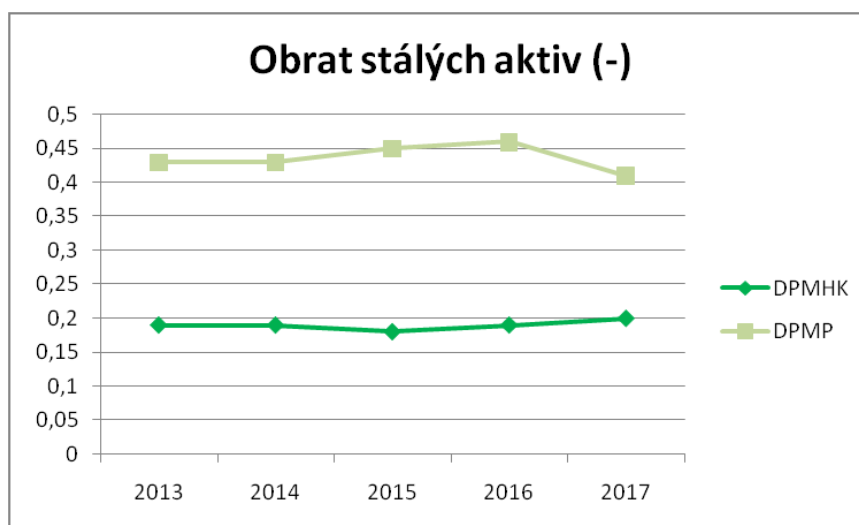
Obrázek 8 Průměrná doba inkasa (autor na základě Výročních zpráv DPMHK a DPMP (2013, 2014, 2015, 2016, 2017))

Průměrná doba inkasa čili doba obratu pohledávek ukazuje, jak dlouho je vázán majetek v podobě pohledávek. Snaha podniku by měla být zkracovat dobu inkasa pohledávek. Doporučená doba je uváděna jako běžná doba splatnosti, ale vždy záleží na podmínkách stanovených jednotlivými společnostmi. Obecně by se za hranici dala brát doba 30 dní, kterou by DPMHK sice těsně nesplnil, ale pohyboval by se jen lehce nad její hranicí v rozmezí od 33,97 v roce 2016 až po 38,98 dní v roce 2015. V porovnání s hradeckým podnikem by v tomto ukazateli lépe vycházel pardubický podnik, který se pod 30 dní dostal ve všech sledovaných letech od 2013 po 2017 s výjimkou roku 2016. Důležitým faktorem, který hraje roli je samozřejmě velikost podniku, proto je překročení DPMHK v nejvyšší hodnotě cca 9 dní přijatelná hodnota.

Tabulka 14 Obrat stálých aktiv (-)

Společnost/ rok	2013	2014	2015	2016	2017
DPMHK	0,19	0,19	0,18	0,19	0,20
DPMP	0,43	0,43	0,45	0,46	0,41

Zdroj: autor na základě Výročních zpráv DPMHK a DPMP (2013, 2014, 2015, 2016, 2017)

Obrázek 9 Obrat stálých aktiv (autor na základě Výročních zpráv DPMHK a DPMP (2013, 2014, 2015, 2016, 2017))

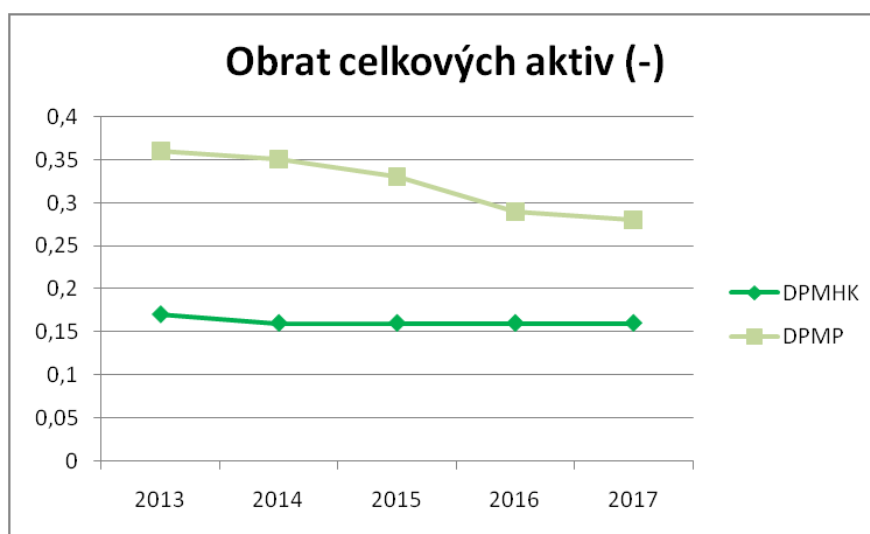
Obratem stálých aktiv je myšlena hodnota, která vyjde, pokud se podělí tržby stálými aktivy v zůstatkových cenách. Výsledky DPMHK jsou od roku 2013 po rok 2017 velmi podobné a jsou se v letech 2013, 2014 a 2016 na hodnotě 0,19. V roce 2015 tento ukazatel klesl na 0,18 a v roce 2017 dosáhl nejvyšší hodnoty ve sledovaném období 0,20. Po celý sledovaný časový úsek byly hodnoty dopravního podniku v Hradci Králové nižší než u dopravního podniku z Pardubic. Tento ukazatel v DPMP se pohyboval mezi 0,41 a 0,46. Dá

se tedy konstatovat, že obrat aktiv byl po celé období u DPMP prakticky jednou tak velký jak u DPMHK.

Tabulka 15 Obrat celkových aktiv (-)

Společnost/ rok	2013	2014	2015	2016	2017
DPMHK	0,17	0,16	0,16	0,16	0,16
DPMP	0,36	0,35	0,33	0,29	0,28

Zdroj: autor na základě Výročních zpráv DPMHK a DPMP (2013, 2014, 2015, 2016, 2017)

Obrázek 10 Obrat celkových aktiv (autor na základě Výročních zpráv DPMHK a DPMP (2013, 2014, 2015, 2016, 2017))

Obrat celkových aktiv je podobným ukazatelem jako obrat stálých aktiv s rozdílem, že zde se bere v potaz poměr tržeb k celkovým aktivům. DPMHK se pohyboval po celou sledovanou dobu na 0,16 s výjimkou roku 2013, kde výsledek činil 0,17. DPMP mělo dané hodnoty sice vyšší, ale po v letech 2013 až 2017 neustále klesaly z 0,36 na 0,28. Ani jeden z podniků se nepřiblížil obecně doporučovaným hodnotám. Řešením tohoto problému by mohla být větší aktivita vyvinutá danými podniky nebo prodej majetku, ale vzhledem k danému odvětví hlavně druhá varianta není reálná.

Ukazatelé zadluženosti

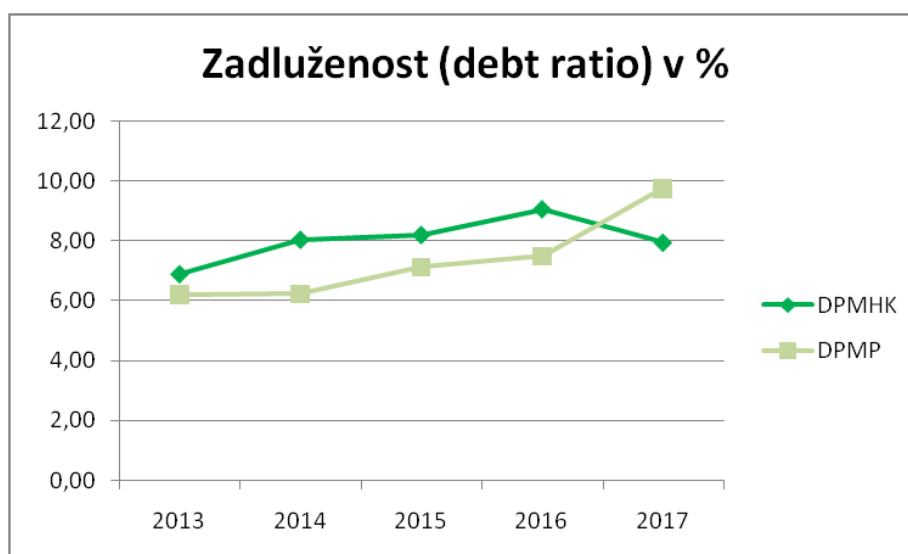
Tato část bakalářské práce se zabývá následujícími ukazateli zadluženosti a jejich výsledky jako jsou zadluženost (debt ratio), úrokové krytí, míra samofinancování (equity-ratio) nebo debt-equity ratio. Výsledky jednotlivých ukazatelů zadluženosti jsou zde pro větší přesnost a přehlednost uváděny v procentech na rozdíl od vzorců v teoretické části, které jsou přesně brány z knižních zdrojů. Dané použité vzorce ukazatelů zadluženosti (čísla 10, 12, 13) jsou tedy oproti teorii navíc násobeny hodnotou 100. Úrokové krytí nelze analyzovat

z důvodu, že Dopravní podnik města Hradce Králové, a.s. neměl mezi lety 2013 až 2016 žádné nákladové úroky. Nákladové úroky vykazoval pouze v roce 2017.

Tabulka 16 Zadluženost (debt ratio) (%)

Společnost/ rok	2013	2014	2015	2016	2017
DPMHK	6,90	8,04	8,20	9,05	7,94
DPMP	6,21	6,24	7,14	7,50	9,77

Zdroj: autor na základě Výročních zpráv DPMHK a DPMP (2013, 2014, 2015, 2016, 2017)

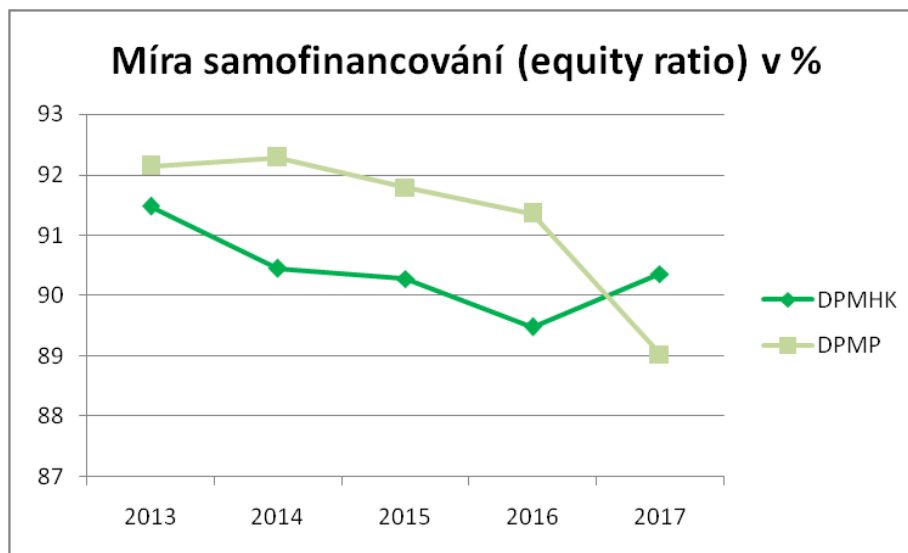
Obrázek 11 Zadluženost (autor na základě Výročních zpráv DPMHK a DPMP (2013, 2014, 2015, 2016, 2017))

Prvním z ukazatelů zadluženosti je přímo zadluženost. Ukazatel zadluženosti je vztah mezi v čitateli cizím kapitálem a s celkovými aktivy ve jmenovateli. Obecně platí, že malé používání cizích zdrojů vyhovuje více věřitelům. Pro danou společnost, ale může být velmi náročné financovat vše nebo většinu vlastním kapitálem. Vlastní kapitál může být pro podniky dražší než použití cizích zdrojů v daném období. Velké zastoupení vlastního kapitálu také snižuje výnosnost neboli rentabilitu podniku. U dopravních podniků v Hradci Králové i v Pardubicích je vidět, že preferují vlastní zdroje před použitím cizích zdrojů, což vyplývá z výsledků ukazatele zadluženosti, které jsou nízké. Zadluženost DPMHK se ve sledovaném období mezi roky 2013 až 2017 pohybovala mezi 6,90 % a 9,05 %. Nejvyšší hodnotu dosáhl ukazatel zadluženosti v roce 2016. Nejmenší zadluženost byla naopak v roce 2013 a činila hodnotu 6,90 %. U Dopravního podniku města Hradce Králové a.s. zadluženost mírně rostla v letech 2013 až 2016, poté klesla na 7,94 %. Dopravní podnik v Pardubicích se pohyboval v mírně větším rozmezí od 6,21 % do 9,77 % a po celou dobu rostl.

Tabulka 17 Míra samofinancování (equity ratio) (%)

Společnost/ rok	2013	2014	2015	2016	2017
DPMHK	91,48	90,45	90,28	89,48	90,36
DPMP	92,14	92,29	91,79	91,36	89,03

Zdroj: autor na základě Výročních zpráv DPMHK a DPMP (2013, 2014, 2015, 2016, 2017)

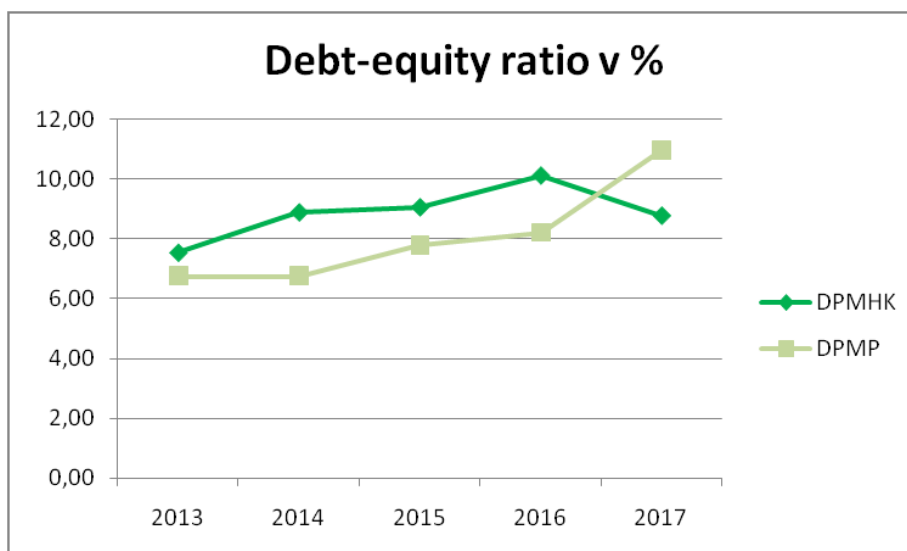
Obrázek 12 Míra samofinancování (autor na základě Výročních zpráv DPMHK a DPMP (2013, 2014, 2015, 2016, 2017))

Dalším použitým ukazatelem zadluženosti je míra samofinancování (equity ratio). Míra samofinancování se vypočítá jako poměr vlastního kapitálu k celkovým aktivům. Jak už je zmíněno v teoretické části jedná se o významný poměrový ukazatel. Výsledky tohoto ukazatele nám říkají, jakou část tvoří vlastní kapitál z celkových aktiv. Výsledky DPMHK v pozorovaném období jsou v rozmezí od 89,48 % v roce 2016 do 91,48 % v roce 2013. Právě od roku 2013, kdy byla hodnota nejvyšší, došlo k postupnému klesání až do roku 2016. Rozdíl mezi těmito roky byl 2 procentní body. V roce 2017 došlo k mírnému nárůstu na hodnotu 90,36%. DPMP dosáhl mírně vyšší jak maximální tak minimální hodnoty, které činily 92,29 % a 89,03 %. Dá se podotknout, že hodnota až na rok 2014 také klesala.

Tabulka 18 Debt-equity ratio (%)

Společnost/ rok	2013	2014	2015	2016	2017
DPMHK	7,54	8,89	9,06	10,12	8,78
DPMP	6,74	6,76	7,78	8,20	10,97

Zdroj: autor na základě Výročních zpráv DPMHK a DPMP (2013, 2014, 2015, 2016, 2017)

Obrázek 13 Debt-equity ratio (autor na základě Výročních zpráv DPMHK a DPMP (2013, 2014, 2015, 2016, 2017))

Debt-equity ratio je ukazatel, který pracuje s poměrem cizího a vlastního kapitálu. DPMHK v našem sledovaném období dosáhl v roce 2013 nejnižší hodnoty 7,54 %. Ze srovnání let 2013 až 2016 vyplývá, že došlo k nárůstu o 2,58 0% z toho je patrné, že v roce 2016 byla dosažena hodnota ukazatele zadluženosti 10,12 %. V roce 2017 tento ukazatel mírně poklesl na 8,78 %. Touto hodnotou se ukazatel přiblížil letům 2014 a 2015. Dá se konstatovat, že hodnota debt-equity ratio dopravního podniku v Hradci Králové je nízká. Pro srovnání se pardubický dopravní podnik pohybuje v hodnotách od 6,74 až po 10,97 %. Z pohledu daného období byl zaznamenán nárůst 4,23 %. Hodnota ukazatele debt-equity ratio DPMP je také malá.

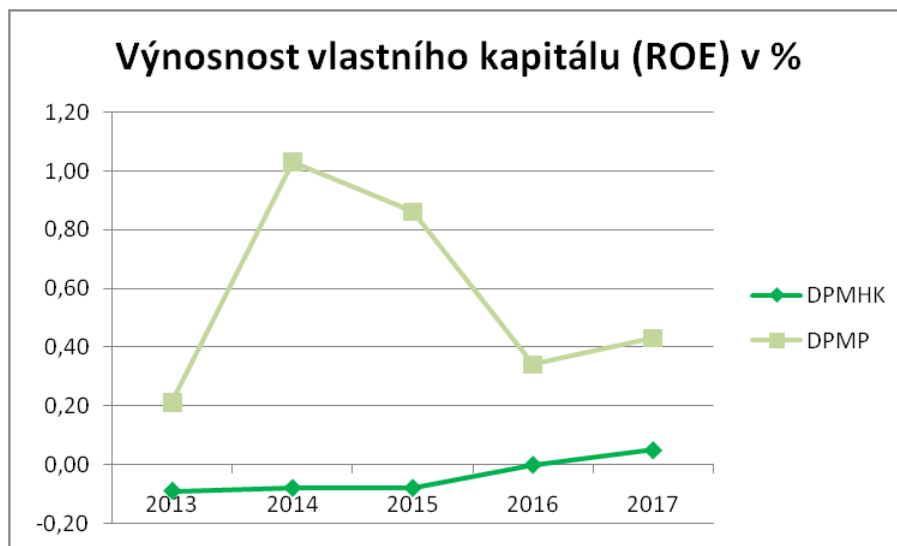
Ukazatele výnosnosti (rentability a ziskovosti)

Poslední skupinou poměrových ukazatelů v této bakalářské práci jsou ukazatele výnosnosti neboli rentability. Z této skupiny ukazatelů byli pro finanční analýzu DPMHK vybrány následující ukazatele výnosnosti vlastního kapitálu (ROE), výnosnosti aktiv (ROA), výnosnosti tržeb (ROS) a výnosnosti kapitálu investorů (ROCE). Výsledky ukazatelů výnosnosti (rentability) jsou zde pro větší přesnost a přehlednost uváděny v procentech na rozdíl od vzorců v teoretické části, které jsou přesně brány z knižních zdrojů. Dalším z důvodů může být, že výsledky u DPMHK jsou u ukazatelů výnosnosti v některých případech tak malé, že by byly po celé sledované období při zaokrouhlení na dvě desetinná místa 0. Použité vzorce ukazatelů výnosnosti (čísla 16, 18, 19, 20) jsou tedy oproti teorii navíc násobeny hodnotou 100.

Tabulka 19 Výnosnost (rentabilita) vlastního kapitálu (ROE) (%)

Společnost/ rok	2013	2014	2015	2016	2017
DPMHK	-0,09	-0,08	-0,08	0,00	0,05
DPMP	0,21	1,03	0,86	0,34	0,43

Zdroj: autor na základě Výročních zpráv DPMHK a DPMP (2013, 2014, 2015, 2016, 2017)

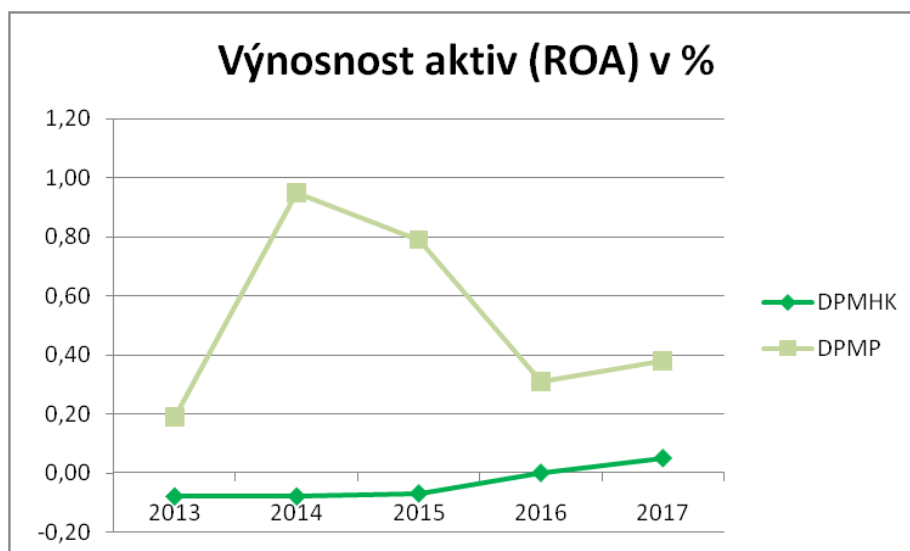
Obrázek 14 Výnosnost vlastního kapitálu (ROE) (autor na základě Výročních zpráv DPMHK a DPMP (2013, 2014, 2015, 2016, 2017))

Výnosnost (rentabilita) vlastního kapitálu patří k velmi důležitým poměrovým ukazatelům. Jak už vyplývá z názvu, vyjadřuje výnosnost kapitálu důležitou například pro vlastníky či akcionáře. Výsledky výnosnosti vlastního kapitálu u DPMHK po celou pozorovanou dobu rostly z -0,09 % na 0,05 %. Mezi lety 2013 až 2015 byla hodnota tohoto ukazatele záporná. V roce 2017 se ROE dostalo do kladných hodnot. Celkový nárůst činil 0,14 procentních bodů. Za růstem výnosnosti vlastního kapitálu může být například zlepšení výsledku hospodaření nebo zmenšení vlastního kapitálu, což vyplývá i ze vzorce. Hodnota ROE u pardubického dopravního podniku rostla mezi lety 2013 a 2014. Poté došlo k poklesu mezi lety 2014 až 2016. V roce 2017 se hodnota začala zase růst. Výsledky se pohybovaly v rozmezí od 0,21 % do 1,03 %.

Tabulka 20 Výnosnost (rentabilita) aktiv (ROA) (%)

Společnost/ rok	2013	2014	2015	2016	2017
DPMHK	-0,08	-0,08	-0,07	0,00	0,05
DPMP	0,19	0,95	0,79	0,31	0,38

Zdroj: autor na základě Výročních zpráv DPMHK a DPMP (2013, 2014, 2015, 2016, 2017)

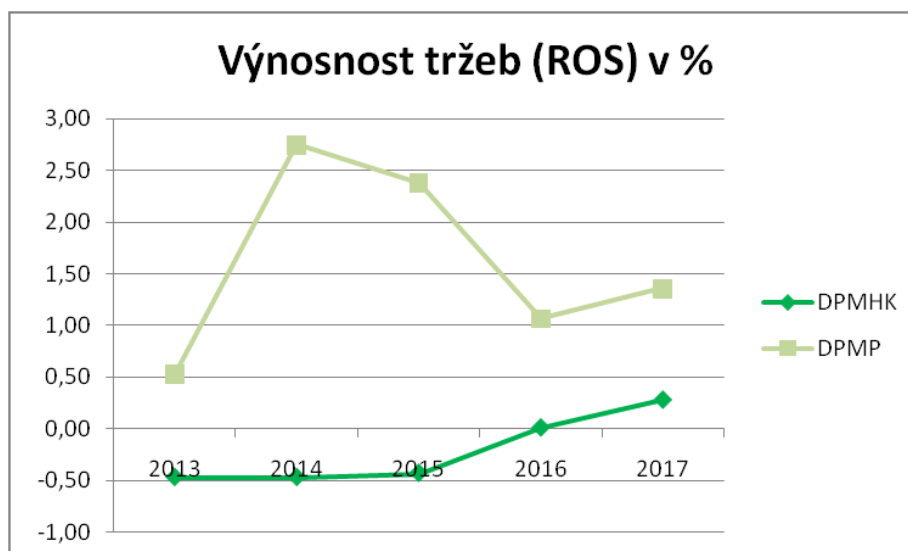
Obrázek 15 Výnosnost aktiv (ROA) (autor na základě Výročních zpráv DPMHK a DPMP (2013, 2014, 2015, 2016, 2017))

Výnosnost (rentabilita) celkových aktiv je další z ukazatelů výnosnosti použitým v pododdílu Výsledky analýzy poměrových ukazatelů. Tento ukazatel se počítá, jak už je uvedeno v teoretické části jako čistý zisk v poměru s celkovými aktivy. Výnosnost celkových aktiv (ROA) vyjadřuje efektivnost podniku. V letech 2013 a 2014 nabyl dopravní podnik z Hradce Králové nejnižší hodnotu -0,08 %. Nejvyšší hodnota ve sledovaném období 0,05% byla zaznamenána v roce a 2017. V roce 2015 podnik nabyval hodnoty -0,07 % a v roce 2016 výsledek ukazatele ROA dosáhl hodnoty 0 %. Po sledované období byl trend u Dopravního podniku města Hradce Králové, a.s. neklesající, jak se dá vypočítat z příslušného grafu (obrázek 15). DPMHK měl všechny hodnoty od roku 2013 do 2017 nižší než DPMP, jak je velmi dobře vidět z již zmiňovaného grafu. Dopravní podnik města Pardubic, a.s. dosáhl nejvyšší hodnoty 0,95 % v roce 2014. Naopak nejnižší hodnotu měl v prvním sledovaném roce 0,19 %.

Tabulka 21 Výnosnost (rentabilita) tržeb (ROS) (%)

Společnost/ rok	2013	2014	2015	2016	2017
DPMHK	-0,47	-0,47	-0,43	-0,01	0,28
DPMP	0,53	2,75	2,38	1,07	1,36

Zdroj: autor na základě Výročních zpráv DPMHK a DPMP (2013, 2014, 2015, 2016, 2017)

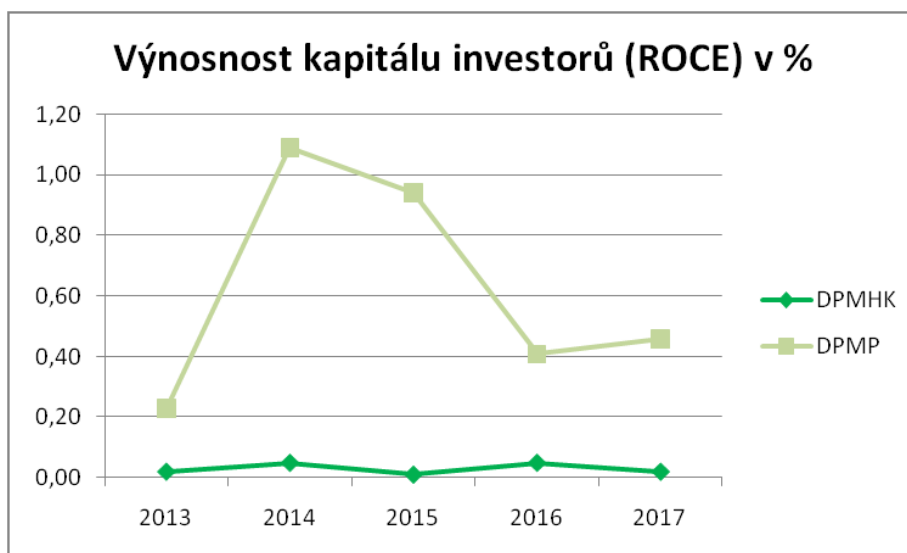
Obrázek 16 Výnosnost tržeb (ROS) (autor na základě Výročních zpráv DPMHK a DPMP (2013, 2014, 2015, 2016, 2017))

V následujícím odstavci budou okomentovány a porovnány výsledky výnosnosti (rentability) tržeb, které vychází z tabulky 21. Ukazatel výnosnosti tržeb (ROS) se rovná poměru čistého zisku a tržeb. Tržby jsou v tomto případě reprezentovány položkou tržby za výrobky, zboží a služby, která se skládá ze dvou položek tržby za prodej vlastních výrobků a tržby za zboží, viz tabulka Výkaz zisků a ztrát- absolutní vyjádření v příloze I. Hodnoty dosažené DPMHK se pohybují v rozmezí od -0,47 % v letech 2013 a 2014 až po hodnotu 0,28 % v roce 2017. Až na první 2 roky sledovaného období, které byly stejné, se dá konstatovat, že tato hodnota rostla. V letech 2013 až 2016 byla záporná a v roce 2017 přešla do kladných hodnot. Z porovnání s Dopravním podnikem města Pardubic, a.s. vyplývá, že hodnoty dopravního podniku z Hradce Králové jsou i několikanásobně menší než hodnoty DPMP. Hodnoty pardubického dopravního podniku se po celé sledované období pohybovaly v kladných hodnotách od 0,53 % až po 2,75 %. Trend u pardubického dopravního podniku nelze určit, protože hodnoty ukazatele výnosnosti kapitálu investorů v pozorované době kolísaly.

Tabulka 22 Výnosnost (rentabilita) kapitálu investorů (ROCE) (%)

Společnost/ rok	2013	2014	2015	2016	2017
DPMHK	0,02	0,05	0,01	0,05	0,02
DPMP	0,23	1,09	0,94	0,41	0,46

Zdroj: autor na základě Výročních zpráv DPMHK a DPMP (2013, 2014, 2015, 2016, 2017)

Obrázek 17 Výnosnost kapitálu investorů (ROCE) (autor na základě Výročních zpráv DPMHK a DPMP (2013, 2014, 2015, 2016, 2017))

Posledním ukazatelem poměrové analýzy použitým v této práci je výnosnost kapitálu investorů. ROCE podniku ukazuje, jak se mu vyplatí všechna aktiva, která jsou pořízena z vlastního i cizího kapitálu. Výsledky ukazatele ROCE u DPMHK se v letech od 2013 do 2017 střídaly skoro pravidelně. V roce 2013 nabyl ukazatel hodnoty 0,02 %. V dalším roce hodnota vzrostla na 0,05 %. Poté zaznamenala pokles na 0,01 %. V roce 2016 zase rostla na 0,05 % a poslední rok pokles na 0,02 %, což je stejná hodnota jako v prvním sledovaném roce. Z vývoje ukazatele výnosnosti kapitálu investorů se dá konstatovat, že se nejedná o žádný trend. Nejvyšší ze zmíněných hodnot byly zjištěny v letech 2014 a 2016 a nejnižší hodnota v roce 2015. Výnosnost kapitálu investorů u DPMP dosahovala výrazně vyšších výsledků než u DPMHK. Hodnoty se nacházely v rozmezí od 0,23 % do 1,09 %.

2.2.4 Výsledky analýz soustav ukazatelů

V pododdílu Výsledky analýz soustav ukazatelů jsou vypočítány vybrané metody pyramidových soustav ukazatelů, bonitních a bankrotních modelů. Jedná se o Du Pontův rozklad, jako vybranou metodu pyramidových soustav ukazatelů, dále model IN 01 a Tafflerův model, reprezentující skupinu bonitních modelů. Poslední použitou analýzou je Kralickův Quicktest, který byl vybrán z bankrotních modelů. V tabulce 23 pod tímto odstavcem jsou uvedeny použité vzorce v tomto pododdílu, pomocí odkazu, kterým je číslo vzorce v teoretické části. Následující modely jsou brány jako komplexní a mají výpovědní hodnotu o společnosti jako celku.

Tabulka 23 Analýzy soustav ukazatelů- vzorce

Analýza soustav ukazatelů	Du Pontův rozklad	26
	Model IN 01	31
	Tafflerův model	33
	Kralickův Quicktest	34, 35, 36, 37

Zdroj: autor

Du Pontův rozklad

Du Pontův rozklad je metodou spadající do ukazatelů pyramidových soustav. Jedná se o rozklad rentability vlastního kapitálu na tři páky. ROE se tedy skládá ze součinu rentability tržeb, obratu celkových aktiv a finanční páky.

Výnosnost vlastního kapitálu

= rentabilita tržeb · obrat celkových aktiv · finanční páka

ROE 2013 = -0,47% · 0,17 · 1,09 = -0,09 %

ROE 2014 = -0,47% · 0,16 · 1,11 = -0,08 %

ROE 2015 = -0,43% · 0,16 · 1,11 = -0,08 %

ROE 2016 = -0,01% · 0,16 · 1,12 = 0,00 %

ROE 2017 = 0,28% · 0,16 · 1,11 = 0,05 %

Na první pohled je vidět, že největší rozdíly mezi výsledky jednotlivých let tvoří rentabilita tržeb. Ta se pohybuje v rozpětí od -0,47 % do 0,28 %. Od roku 2013 do 2017 došlo k nárůstu o 0,75 procentního bodu. Trend v první složce Du Pontova rozkladu je po celou sledovanou dobu neklesající. Druhou složkou je obrat celkových aktiv, který hned v prvním roce dosáhl nejvyšší hodnoty 0,17. Od roku 2014 až do roku 2017 už výsledky byly konstantní 0,16. Poslední složkou Du Pontova rozkladu je finanční páka. U té se výsledky také v průběhu období příliš neměnily. Pohybovaly se od 1,09 v roce 2013 až po nejvyšší hodnotu 1,12 v 2016. Celkový výsledek Du Pontova rozkladu se za první tři roky sledovaného období pohyboval v záporných hodnotách. V roce 2013 se výsledek rovnal -0,09 %. V letech 2014 a 2015 hodnota výsledku byla -0,08 %. V roce 2016 se výsledek dostal na 0 %. Jediný rok, kdy se povedlo dosáhnout DPMHK kladných hodnot 0,05 % je rok 2017.

Model IN 01

Prvním komplexním modelem zabývajícím se bankrotem podniku a použitým v této práci je model IN 01, který spojil dohromady výhody a přednosti předchozích modelů IN 95 a IN 99. Tento model byl vytvořen pro české prostředí.

Tabulka 24 Model IN 01 (-)

Váha x Koeficient/Rok	2013	2014	2015	2016	2017
0,13 · X1	1,885	1,617	1,589	1,436	1,638
0,04 · X2	0,360	0,360	0,360	0,360	0,972
3,97 · X3	0,001	0,002	0,000	0,002	0,001
0,21 · X4	0,035	0,033	0,032	0,032	0,033
0,09 · X5	0,295	0,343	0,350	0,0331	0,405
IN 01	2,576	2,355	2,331	2,161	3,049
Hodnocení	Pásmo prosperity	Pásmo prosperity	Pásmo prosperity	Pásmo prosperity	Pásmo prosperity

Zdroj: autor na základě Výročních zpráv DPMHK (2013, 2014, 2015, 2016, 2017)

Cílem tohoto modelu je předpovídat a určit zda podniku hrozí či nehrozí bankrot. Problém u tohoto modelu může nastat v druhém členu jeho rovnice, která se nachází v teoretické části pod číslem 31. Za tento člen se v případě, že podnik nemá žádné nebo má jen minimální nákladové úroky, má podle autorů dosazovat 9. Také jsou pro model IN 01 stanoveny obecné hodnoty, se kterými se dají výsledky podniků porovnávat. Tyto hodnoty jsou nezbytné pro určení situace podniku z hlediska bankrotu. Podnik se podle tohoto modelu nachází v bankrotu, pokud je celkový výsledek v daném roce pod 0,9. V případě, že výsledek je v rozmezí od 0,9 do 1,6 tak je podnik v tzv. šedé zóně. Poslední možností je pásmo prosperity, do kterého se podnik dostane, pokud celkový výsledek je nad 1,6. Celkový výsledek modelu IN 01 je složen 5 koeficientů. Každý z těchto koeficientů je násoben určitou váhou vyplývající z dané rovnice (31). Největší podíl na celkovém výsledku má bezpochyby první člen rovnice. Naopak nejmenší podíl má třetí člen. Celkové výsledky se pohybují mezi hodnotami 2,161 a 3,049. Mezi lety 2013 a 2016 se dá zaznamenat klesající tendence. V roce 2017 konečný výsledek vzrostl na nejvyšší hodnotu ve sledovaném období na 3,049. Závěrečné hodnocení podniku z hlediska modelu IN 01 je, že podnik za celou sledovanou dobu v každém roce splnil podmínku 1,6. To znamená, že se ve všech letech z hlediska použitého modelu u Dopravního podniku města Hradce Králové, a.s. pohybuje v pásmu prosperity.

Tafflerův model

Druhým bankrotním modelem je Tafflerův model. Tento model by měl určovat velikost pravděpodobnosti bankrotu podniku. V tomto případě byla použita modifikovaná verze neboli rovnice 33 v teoretické části.

Tabulka 25 Tafflerův model (-)

Váha x Koeficient/Rok	2013	2014	2015	2016	2017
0,53· X1	0,004	0,010	0,002	0,014	0,003
0,13· X2	0,162	0,201	0,206	0,238	0,313
0,18· X3	0,005	0,006	0,006	0,008	0,008
0,16· X4	0,028	0,026	0,025	0,025	0,026
ZT (z)	0,199	0,243	0,239	0,285	0,350
Pravděpodobnost bankrotu	Velká	-	-	-	Malá

Zdroj: autor na základě Výročních zpráv DPMHK (2013, 2014, 2015, 2016, 2017)

Celkový výsledek tvoří součet 4 koeficientů, které jsou násobeny určenou váhou. Po sečtení těchto koeficientů se celkový výsledek porovná s obecně platnými hodnotami, které jsou uvedeny nad tabulkou 25. V posledním kroku je rozhodnuto podle těchto kritérií, jak velká pravděpodobnost bankrotu podniku je. Hned v roce 2013 zaznamenal DPMHK nejnižší výsledek 0,199 ve sledovaném období. Pro modifikovanou verzi Tafflerova modelu je hranice vysoké pravděpodobnosti bankrotu 0,2, tudíž do ní tato hodnota spadá. V letech 2014 až 2016 byly hodnoty v rozmezí od 0,239 až po 0,285. V roce 2017 dosáhla hodnota tohoto ukazatele 0,350, což splňuje obecně platnou podmínku (nad 0,3) k tomu, aby se dalo prohlásit, že podle tohoto modelu je pravděpodobnost bankrotu malá. Dá se tedy říct, že podnik se v průběhu sledovaného období od 2013 po 2017 zlepšoval.

Kralickův Quicktest

Jako zástupce bonitních modelů zvolený pro tuto bakalářskou práci je Kralickův Quicktest. Výsledky tohoto modelu obsahuje tabulka 26, kde jsou hodnoty jednotlivých koeficientů, a přiřazené body je možné dohledat v tabulce 27.

Tabulka 26 Kralickův Quicktest- výpočet (-)

Koeficient/rok	2013	2014	2015	2016	2017
R1	0,915	0,904	0,902	0,894	0,903
R2	0,096	-0,409	-0,450	-0,990	-1,65
R3	0,000	0,001	0,000	0,001	0,000
R4	0,170	0,165	0,169	0,166	0,161

Zdroj: autor na základě Výročních zpráv DPMHK (2013, 2014, 2015, 2016, 2017)

Tabulka 27 Kralickův Quicktest- body

Koeficient/rok	2013	2014	2015	2016	2017
R1	4	4	4	4	4
R2	0	0	0	0	0
R3	1	1	1	1	1
R4	4	4	4	4	4
(R1+R2)/2	2	2	2	2	2
(R3+R4)/2	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
(R1+R2+R3+R4)/4	2,25	2,25	2,25	2,25	2,25

Zdroj: autor

Kralickův Quicktest je tvořen čtyřmi koeficienty. Tyto koeficienty se vypočítávají podle vzorců 34, 35, 36, 37 v teoretické části práce. Výsledky se dále vyhodnocují a přidělují se jim body pomocí obecně platných kritérií v rozmezí 0 až 4. Body přidělené výsledkům jednotlivých koeficientů jsou k dispozici v tabulce 27. Výsledky koeficientů R1 a R4 získaly maximum možných bodů po celé sledované období. Koeficient R2 nezískal žádný bod za dobu od roku 2013 do 2017. Poslední již dříve zmiňovaný koeficient R3 získal shodně ve všech letech 1.

Bodové ohodnocení koeficientů se dále zpracovává. Hodnocení finanční stability se provádí jako součet přiřazených bodů koeficientů R1 a R2, které se podělí dvěma. Dále se v této metodě uvádí hodnocení výnosové situace podniku, což je práce s koeficienty R3 a R4, kde se postupuje stejně jako v předešlé operaci. Poslední hodnocení posuzuje celkovou situaci podniku, postupně dojde k sečtení všech bodů koeficientů a vydělení součtu počtem těchto koeficientů.

Z hodnocení finanční stability DPMHK vyplývá, že podnik se nachází v šedé zóně, protože dosáhl po celou dobu 2 body. Dalším závěrem z této metody je hodnocení výnosové situace společnosti, kde se DPMHK stejně jako v předešlém hodnocení dostal do šedé zóny s 2,5 bodu za sledované období. S hodnocením finanční stability a výnosové situace úzce souvisí celkové hodnocení dopravního podniku v Hradci Králové. Ani v tomto případě se závěr z hodnocení nijak nezměnil a podnik zůstal v šedé zóně s přidělenými 2,25 bodu ve všech zkoumaných letech.

3 NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ A ZHODNOCENÍ FINANČNÍ SITUACE DPMHK, A.S.

V poslední části bakalářské práce je provedeno zhodnocení a návrhy na zlepšení finanční situace DPMHK se zhodnocením výsledků jednotlivých analýz a metod. Druhá část této kapitoly se bude věnovat možným návrhům a řešením vyplývajícím z provedené finanční analýzy pro společnost Dopravní podnik města Hradce Králové, a.s. Tyto návrhy by měly sloužit jako doporučení pro zlepšení současné situace v některých oblastech, kde podnik zaostává za doporučenými hodnotami nebo za konkurencí v odvětví.

3.1 Zhodnocení finanční situace DPMHK

Náplň následujícího oddílu spočívá v postupném zhodnocení výsledků vyplývajících z aplikovaných metod a analýz absolutních ukazatelů, poměrových ukazatelů a soustav ukazatelů. Jedná se o další z velmi důležitých činností a posledních kroků v rámci finanční analýzy, které subjekty musí splnit, aby všechna předchozí práce spojená se samotnou finanční analýzou nebyla zbytečná. Zhodnocení by podniku mělo odhalit, kde má slabá místa a kde je potřeba přidat, něco změnit a zdokonalit. Nebo v opačném případě, společnosti ukázat, kde je silná, popřípadě lepší než konkurence. Také je dobré zmínit, že hlavními podklady pro dosažení výsledků byly rozvaha a výkaz zisků a ztrát.

3.1.1 Zhodnocení výsledků analýzy absolutních ukazatelů

Jako první budou vyhodnoceny metody analýzy absolutních ukazatelů. Vertikální analýza pozoruje rozložení celkových aktiv a pasiv. Horizontální analýza srovnává dané položky mezi jednotlivými roky. Z obou metod se dají udělat velmi podobné závěry.

Při pohledu na celková aktiva je vidět, že po celou dobu rostla. Podíl dlouhodobého majetku na celkových aktivech se v průběhu let snižoval, což by mělo být pro Dopravní podnik města Hradce Králové, a.s. varováním. Druhou významnou složkou v celkových aktivech jsou oběžná aktiva, která od roku 2013 do 2017 rostla. Nejvyšší nárůst a podíl v oběžných aktivech byl bez pochyb u krátkodobého finančního majetku, což je pro podnik pozitivní. Celková pasiva měla stejný vývoj jako celková aktiva. Zde má největší zastoupení vlastní kapitál, který po 4 roky klesal, ale v posledním roce se situace změnila a došlo k jeho růstu. Vlastní kapitál tvoří okolo 90 % celkových pasiv. Výhodou je, že podnik nemá problém s velkým množstvím cizích zdrojů, které by společnost ohrožovaly. Na druhou stranu je evidentní, že vlastní kapitál v takovémto rozsahu je drahý. Jak už bylo zmíněno, cizí zdroje mají malé zastoupení v celkových pasivech. Podíl těchto dvou položek je samozřejmě

u různých společností individuální. Dá se podotknout, že rozložení je jak u celkových aktiv, tak i celkových pasiv Dopravního podniku města Hradce Králové, a.s. dobré a změny v jednotlivých letech jsou také přijatelné.

Další oblastí k zhodnocení je výkaz zisků a ztrát v podobě absolutních čísel, ale také relativní vyjádření vztažené k položce Tržby za výrobky, zboží a služby. Právě tato položka, se kterou se ostatní porovnávají, od roku 2013 do roku 2016 klesala, až v posledním sledovaném roce 2017 se povedlo tento trend otočit a hodnota začala růst. Jedním z potencionálních problémů do budoucna mohou být osobní náklady, protože stále rostou. Je potřeba podotknout, že se tyto náklady budou hůře snižovat například kvůli tlaku na zvyšování mezd, sociálnímu a zdravotnímu pojištění zaměstnanců. DPMHK by se měl pokusit zapracovat na dosažení kladného výsledku hospodaření za účetní období, kde nedosahuje hodnot, kterých by měl dosáhnout. V průběhu zkoumaného období se situace zlepšovala a v roce 2017 se výsledek hospodaření dopravní podnik dostal do kladných hodnot, což je pozitivní a je potřeba v tomto trendu pokračovat.

3.1.2 Zhodnocení výsledků analýzy poměrových ukazatelů

Významným blokem k analyzování jsou poměrové ukazatele likvidity, aktivity, zadluženosti a výnosnosti, které mohou mít pro podnik nebo jeho útvary podstatnou vypovídající hodnotu.

Výsledky ukazatelů běžné (celkové), pohotové a rychlé (hotovostní) likvidity v porovnání s doporučenými hodnotami ukazují, že jsou vyšší než by měly být. Vyšší likvidita podniku, ale není žádný velký problém. Dá se tedy konstatovat, že pozice podniku v tomto směru je dobrá a podnik je schopen bez problémů a efektivně plnit své závazky. Tato situace má, ale i nevýhody. Jedna z větších komplikací, na kterou by podnik rozhodně neměl zapomínat je, že DPMHK tím, že má vysoké ukazatele likvidity mohou utíkat potencionální výnosy z těchto finančních prostředků (oběžných aktiv), které by šly využít lépe. Došlo by v neposlední řadě k zvýšení výnosnosti (rentability) dopravního podniku. Závěrem se u ukazatelů likvidity dá říct, že podnik s velkou pravděpodobností zvolil konzervativní strategii, která splňuje výše popsané znaky.

Pod vybrané ukazatele aktivity použité ve finanční analýze DPMHK spadá obrat zásob, průměrná doba inkasa (doba obratu pohledávek), obrat stálých a celkových aktiv. Obrat zásob se pohyboval mezi 34 až 47 dny. Dopravní podnik města Hradce Králové, a.s. má malé množství zásob, protože odvětví, ve kterém se nachází, nevyžaduje velké zásoby a byly by pro podnik spíše zátěží. Z tohoto důvodu se může říct, že hodnota obratu zásob je v tomto

případě uspokojivá, ale dala by se mírně snížit. Průměrná doba inkasa se pohybovala za analyzované období od 2013 do 2017 v hodnotách mezi 33 a 38 dní. Doporučení v tomto ukazateli je pod 30 dní. Proto by se podnik měl pokusit tento ukazatel snížit. Je nutno, ale podotknout, že se podnik zlepšoval a v posledních dvou letech se dostal právě na již zmiňovanou hodnotu 34 dní, kterou je možno akceptovat. Obrat celkových aktiv je nízký. Výsledky byly po dobu sledování v roce 2013 jen 0,17 a po další 4 roky 0,16. Doporučené hodnoty jsou 1 a více, ale vzhledem k oboru, kterému se DPMHK věnuje a nemá důvod výrazně se zásobami pracovat a těžko se bude tento ukazatel zvyšovat, tak i takto nízké hodnoty jsou akceptovatelné.

Dopravní podnik města Hradce Králové, a.s. dosáhl velmi dobrých výsledků z hlediska ukazatelů zadluženosti. Konkrétně zadluženost (debt ratio) se pohybuje mezi hodnotami 6,9 % až 9,05 %. Ve srovnávání s konkurencí v podobě DPMP dopadly oba podniky podobně. V porovnání s doporučenými hodnotami je potřeba nejdříve vydělit hodnoty 100, aby mohlo dojít k jejich srovnávání na 0,06 až 0,09, Při tomto srovnávání dopravní podnik z Hradce Králové obstál velmi dobře. Zadluženost je obecně brána jako nízká do 0,3, průměrná 0,3- 0,5 a samozřejmě nad 0,5 vysoká. Na zadluženost jsou různé pohledy. Z pozice věřitelů by se tento ukazatel, kdy jeho výsledky jsou nízké, dal označit za velmi dobrý. Naopak z hlediska akcionářů by zadluženost mohla být klidně lehce vyšší. Výsledky míry samofinancování (equity ratio) se nacházely okolo 90 %. Posledním ukazatelem zadluženosti je debt-equity ratio, které bylo svými hodnotami v rozmezí od 7,54 % do 10,12 %. Jak už bylo podotknuto výše, rozdělení poměru vlastního kapitálu a cizích zdrojů přibližně 90:10 je z hlediska zadluženosti příznivé.

Obecně platí u ukazatelů výnosnosti (rentability) jako jsou výnosnost vlastního kapitálu (ROE), výnosnost celkových aktiv (ROA), výnosnost tržeb (ROS) a výnosnost kapitálu investorů (ROCE), že pokud se hodnota výsledků v průběhu let zvyšuje je to v pořádku, naopak klesající výnosnost je problém. Výjimkou je období krize, kdy by sice bylo dobré, kdyby výnosnost rostla, ale zpravidla klesá. Další pravidlo, kterým se dá řídit je, že vyšší výnosnost je lepší než nižší. Je důležité zmínit, že neexistují přesně stanovené doporučené hodnoty. Všechny výše zmíněné ukazatele jsou velmi nízké. Výsledky ukazatelů výnosnosti ukázaly podniku jednu z největších slabín zjištěných finanční analýzou. Hodnoty všech ukazatelů jsou velmi nízké například při porovnání s Dopravním podnikem města Pardubic, a.s. Pokud se přejde ke konkrétnímu hodnocení ukazatelů, tak ROE a ROS mají rostoucí tendence, což je dobře. Zbylé dva ukazatele ROA a ROCE ve sledovaném období zaznamenali kolísavé výsledky, proto se nedá určit jejich trend. Z hodnocení výsledků

ukazatelů výnosnosti vyplývá, že v této oblasti by měl Dopravní podnik města Hradce Králové, a.s. zapracovat.

3.1.3 Zhodnocení výsledků analýzy soustav ukazatelů

Vyhodnocení výsledků komplexních modelů je pro společnosti zajímavé, protože jim to poskytuje informace o podniku jako celku. V práci bylo pracováno s Du Pontovým rozkladem, Tafflerovým modelem, modelem IN 01 a Kralickovým Quicktestem.

Du Pontův rozklad se rozděluje na páky. Jedná se o rentabilitu tržeb, jejichž hodnota se vyskytovala v letech 2013 až 2016 v mínusu a až v roce 2017 bylo dosaženo kladného výsledku. Za druhou páku Du Pontova rozkladu se uvádí obrat celkových aktiv. Tato páka byla v pozorované době skoro neměnná a až na rok 2013, kdy nabyla hodnoty 0,17 a po zbytek sledovaného období dosahovala výsledku 0,16. Obraty celkových aktiv, které jsou stejně jako rentabilita tržeb, popsány už v pododdílu zhodnocení výsledků analýzy poměrových ukazatelů. Posledním členem je finanční páka, která říká, zda v případě, že se podnik rozhodne pro navýšení cizích zdrojů, mu to přinese vyšší zisky nebo pro něj v celkovém výsledku tyto cizí zdroje budou prodělečné. Hranicí v tomto rozhodování je uváděno číslo 1. V případě DPMHK se dá podotknout, že pokud dojde k mírnému navýšení cizích zdrojů, zvýší se tím výnosnost podniku a podnik bude generovat vyšší zisky.

U modelu IN 01 se dá říct, že podnik dopadl výborně. V příslušné rovnici byl nejslabší třetí člen ($3,97 \cdot X3$). Ten byl velmi nízký, což vyplývá z malých zisků DPMHK. Závěr z tohoto modelu je, že podnik je zdravý, nachází se v pásmu prosperity, tudíž je schopen plnit své závazky.

Tafflerův model obecně poskytuje informace o pravděpodobnosti bankrotu podniku. Pro výpočty byla použita modifikovaná verze tohoto modelu, protože nebyly k dispozici všechny detailní údaje společnosti. Výsledky modifikované rovnice se hodnotí podle stanovených hodnot, které jsou uvedené v předchozích kapitolách práce. Po porovnání výsledků s těmito obecně platnými hodnotami vyšlo, že podnik měl v roce 2013 velkou pravděpodobnost bankrotu, v letech 2014 až 2016 se nacházel v šedé zóně, mezi kritérii a v roce 2017 se DPMHK podařilo vypracovat až do pozice, že pravděpodobnost bankrotu byla malá. Změnu zapříčinil, převážně koeficient X2, který od roku 2013 do roku 2017 vzrostl z původních 0,162 na 0,313. Tafflerův model se pro podnik vyvíjí správným směrem, z nebezpečné pozice v roce 2013 až do velmi dobrého postavení podniku, ale je potřeba v tomto nastoleném trendu pokračovat a udržovat ho. V roce 2017 už DPMHK patří mezi zdravé podniky.

Posledním modelem a jediným zástupcem bonitních modelů ve finanční analýze Dopravního podniku města Hradce Králové, a.s. byl zvolen Kralickův Quicktest. Tento model získal plný počet bodů u koeficientů R1 a R4. Problém nastal u koeficientu R2, který ovlivnily nízké cizí zdroje a koeficient R3, kde už poněkolkáté v této práci jsou příčinou nízké zisky. Ve všech třech pro podnik zajímavých výstupech z Kralickova Quicktestu, mezi které patří hodnocení finanční stability, výnosové situace a celkové situace podniku, zůstal Dopravní podnik města Hradce Králové, a.s. v šedé zóně, hlavně z důvodů cizích zdrojů a nízkých zisků dopravního podniku.

3.2 Návrhy na zlepšení finanční situace DPMHK

Druhá část třetí kapitoly se bude zabývat návrhy, které by mohly zlepšit finanční situaci společnosti Dopravní podnik města Hradce Králové, a.s. v oblastech, ve kterých nedosáhl uspokojivých výsledků. Návrhy budou vycházet z výsledků vypočítaných metod v období od roku 2013 do roku 2017.

Prvním z návrhů pro DPMHK jsou investice do dlouhodobého majetku, které se v průběhu celé doby snižovaly. Konkrétně by se dalo investovat například do elektrizace vozového parku, kterou už DPMHK zahájil, ale je třeba v této investici dále pokračovat. Reálně lze zvažovat také o zvýšení počtu bezbariérových zastávek po městě nebo o dalších investicích do městského mobiliáře, které by přispělo ke zvýšení standardu kvality městské hromadné dopravy.

Největším problémem, který výrazně ovlivnil některé metody je nízký zisk společnosti DPMHK. Před navržením opatření je důležité zmínit, že Dopravní podnik města Hradce Králové, a.s. není soukromá společnost, proto není jejím primárním cílem dosáhnout zisku, ale zajišťovat dopravní obslužnost města a okolí s přijatelnými náklady. Tento problém se dá řešit buď navýšením tržeb, nebo snížením nákladů. U tržeb společnosti se nabízí několik řešení, jako je například zdražení jízdného. Ke snížení nákladů by mohlo přispět zavedení platebních terminálů na kartu do městské hromadné dopravy, podpora městských karet, pronájem vnitřních ploch vozů pro reklamy, investice do reklam a větší propagace městské hromadné dopravy. Dalším řešením, které by měl podnik zvážit je komunikace s obyvateli Hradce Králové a poukázání na přidanou hodnotu, nabízenou městskou hromadnou dopravou, která přispívá ke zvýšení mobility občanů. Přidanou hodnotou je myšleno v tomto případě ekologie, ušetření za poplatky s parkováním, vyřešení problémů s parkováním. Pomoci by v této situaci mohla i srovnávací reklama městské hromadné dopravy a osobní automobilové

dopravy po městě. Přilákat nové zákazníky by mohlo i zajištění wi-fi zdarma ve vozovém parku Dopravního podniku města Hradce Králové, a.s.

Důležitou oblastí a alternativou pro růst výsledku hospodaření je práce s celkovými náklady podniku a jejich snižování, ale podnik si musí dát pozor, aby pracoval s náklady celé společnosti a ne jen s některými náklady. Dopravní podnik by měl zvážit vypracování analýz a alokaci nákladů.

DPMHK také rostou osobní náklady, které se samozřejmě budou velmi špatně snižovat z důvodů tlaku růstu mezd, sociálního a zdravotního pojištění atd. Pomocí by mohl být personální audit, který by společnost mohla zvážit. Dalším návrhem by mohlo být zvážení outsourcingu některých nákladných činností. To může být například údržba vozového parku. Dalším řešením jak zajistit úspory, je zvážení protažení časových intervalů u nevyužívaných spojů a zamýšlení se nad efektivitou linek. Podnik by se měl zaměřit i na optimalizaci zásob, i přestože jich nemá mnoho.

DPMHK má vysokou dobu obratu pohledávek, kde by mohlo pomoci, důkladněji tento problém řešit ve smlouvách a v úsilí o spolupráci s prověřenými a spolehlivými obchodními partnery.

Další návrh se týká problému, na který poukázalo hned několik ukazatelů a modelů při finanční analýze Dopravního podniku města Hradce Králové, a.s. Jedná se o poměr vlastního kapitálu a cizích zdrojů. Ten, jak už bylo zmíněno v hodnocení, je velmi dobrý z hlediska zadluženosti, ale už není tak ideální například z pohledu některých ukazatelů výnosnosti (rentability) a ovlivňuje výsledek Tafflerova modelu a Kralickova Quicktestu. Hlavní myšlenkou změny poměru vlastního a cizího kapitálu ve prospěch cizích zdrojů je zlevnění celkového kapitálu, zvýšení ziskovosti vlastního kapitálu a možnost využít tyto finanční prostředky k investicím. Návrh změny podílu vlastního kapitálu a cizích zdrojů se musí provádět s maximální opatrností, protože by to mohlo mít pro podnik likvidační důsledky, kdyby se tento podíl změnil hodně. Pokud chce podnik změnit poměr vlastního kapitálu a cizích zdrojů ve prospěch cizích zdrojů, dá se toho dosáhnout například bankovním úvěrem nebo leasingem. Získané finanční prostředky z bankovního úvěru by se vyplatilo investovat, jako ukazuje i finanční páka v Du Pontově rozkladu. Leasing by se dal použít třeba na obměnu vozového parku.

Obecným řešením pro některé situace a výše zmíněné problémy Dopravního podniku města Hradce Králové, a.s. by mohlo být zavedení pozice controllera nebo celý controllingový útvar podniku. Ten by mohl řešit například optimalizaci nákladů, financování nebo investice DPMHK.

ZÁVĚR

Bakalářská práce na téma Finanční analýza Dopravního podniku města Hradce Králové, a.s. se zabývala zpracováním teorie týkající se finanční analýzy, samotnou finanční analýzou Dopravního podniku města Hradce Králové, a.s. a srovnáním s jiným dopravním podnikem nebo doporučenými hodnotami, zhodnocení výsledků použitých metod a z toho vyplývajících návrhů pro zlepšení finanční situace dopravního podniku.

V teoretické části byla popsána samotná finanční analýza, její zdroje, metody a nástroje použité ke zpracování finanční analýzy v oblastech horizontální a vertikální analýzy, v analýze poměrových ukazatelů a v analýze souhrnných metod použitých pro posouzení celkové finanční situace a případného ohrožení finanční stability a výnosnosti Dopravního podniku města Hradce Králové, a.s.

Na základě těchto popsaných metod a nástrojů v teoretické části byla zpracována vlastní finanční analýza tohoto dopravního podniku, která ukázala reálnou finanční situaci ve sledovaném období mezi roky 2013 až 2017. Také došlo k představení společnosti Dopravní podnik města Hradce Králové, a.s.

Třetí kapitola se věnovala zhodnocení, návrhům a opatřením pro případné zlepšení hospodaření a finanční situace Dopravního podniku města Hradce Králové, a.s. Navržená doporučení vycházela z vypočítaných ukazatelů finanční analýzy, ze kterých ve většině případů vyplynulo, že finanční situace dopravního podniku a jeho hospodaření je na odpovídající úrovni.

Výsledky finanční analýzy společnosti DPMHK byly detailně popsány ve třetí kapitole, která se týká návrhů a zlepšení. Je však důležité vyzdvihnout některé zajímavé poměrové ukazatele a závěry plynoucí z použitých komplexních metod, jako jsou například některé bankrotní a bonitní modely. Za zmínku stojí ukazatelé zadluženosti, které vyšly pro podnik příznivě. Naopak hodnota ukazatelů výnosnosti byla nízká, což je obecně chápáno negativně. Dle Tafflerova modelu se hodnoty daného dopravního podniku v průběhu pozorovaných let zlepšovaly, v roce 2017 dosáhly malé pravděpodobnosti bankrotu. Oproti zlepšení zmiňovaného bankrotního modelu se bonitní model Kralickův Quicktest neměnil a nacházel se v šedé zóně.

Po vypracování finanční analýzy vyplynulo z výsledků několik oblastí, kde autor vidí možnost ke zlepšení. Jedná se o snižování dlouhodobého majetku, dosahování poměrně nízkých zisků, zvyšování osobních nákladů, vysoká doba obratu pohledávek, poměr vlastního a cizího kapitálu. Všechny návrhy a opatření, které by mohly vést k vyřešení problémů, jsou

zaznamenány v oddílu Návrhy na zlepšení situace DPMHK. V závěru jsou uvedeny pouze některé z těchto návrhů, jako jsou například investice do vozového parku, zavedení platebních terminálů na kartu, analýza nákladů, personální audit nebo zavedení pozice controllera.

Je třeba zdůraznit, že dopravní podnik jako poskytovatel veřejných služeb v městské hromadné dopravě nemá jako prvořadý úkol zvyšovat hodnotu vloženého kapitálu, ale zejména přispět svými službami ke zvýšení mobility občanů a udržitelnému rozvoji města Hradce Králové s využitím kvalitní a cenově přístupné služby občanům s odpovídajícími společenskými náklady.

Lze konstatovat, že vytyčený cíl bakalářské práce byl splněn a navržené metody byly vhodným způsobem využity ke splnění stanoveného cíle bakalářské práce.

POUŽITÁ LITERATURA

- DOPRAVNÍ PODNIK MĚSTA HRADEC KRÁLOVÉ, 2014. Výroční zpráva 2013. *Dopravní podnik města Hradce Králové*[online]. [cit. 2018-09-21]. Dostupné z:http://www.dpmhk.cz/53/Vyrocní_zpravy/
- DOPRAVNÍ PODNIK MĚSTA HRADEC KRÁLOVÉ, 2015. Výroční zpráva 2014. *Dopravní podnik města Hradce Králové*[online]. [cit. 2018-09-21]. Dostupné z:http://www.dpmhk.cz/53/Vyrocní_zpravy/
- DOPRAVNÍ PODNIK MĚSTA HRADEC KRÁLOVÉ, 2016. Výroční zpráva 2015. *Dopravní podnik města Hradce Králové*[online]. [cit. 2018-09-21]. Dostupné z:http://www.dpmhk.cz/53/Vyrocní_zpravy/
- DOPRAVNÍ PODNIK MĚSTA HRADEC KRÁLOVÉ, 2017. Výroční zpráva 2016. *Dopravní podnik města Hradce Králové*[online]. [cit. 2018-09-21]. Dostupné z:http://www.dpmhk.cz/53/Vyrocní_zpravy/
- DOPRAVNÍ PODNIK MĚSTA HRADEC KRÁLOVÉ, [[© 2017–2018a]. O společnosti-úvod. *Dopravní podnik města Hradce Králové*[online]. [cit. 2018-09-23]. Dostupné z:http://www.dpmhk.cz/45/O_spolecnosti/
- DOPRAVNÍ PODNIK MĚSTA HRADEC KRÁLOVÉ, [[© 2017–2018b]. Kontakt. *Dopravní podnik města Hradce Králové*[online]. [cit. 2018-09-23]. Dostupné z:<http://www.dpmhk.cz/10/Kontakty/>
- DOPRAVNÍ PODNIK MĚSTA HRADEC KRÁLOVÉ, [[© 2017–2018c]. Orgány společnosti. *Dopravní podnik města Hradce Králové*[online]. [cit. 2018-09-23]. Dostupné z:http://www.dpmhk.cz/47/Organy_spolecnosti/
- DOPRAVNÍ PODNIK MĚSTA HRADEC KRÁLOVÉ, [[© 2017–2018d]. Povinně poskytované informace dle zákona č. 106/1999 Sb.. *Dopravní podnik města Hradce Králové*[online]. [cit. 2018-10-18]. Dostupné z:http://www.dpmhk.cz/54/Povinne_poskytovane_informace/
- DOPRAVNÍ PODNIK MĚSTA HRADEC KRÁLOVÉ, [[© 2017–2018e]. O společnosti-historie. *Dopravní podnik města Hradce Králové*[online]. [cit. 2018-10-18]. Dostupné z:<http://www.dpmhk.cz/51/Historie/>
- DOPRAVNÍ PODNIK MĚSTA HRADEC KRÁLOVÉ, 2018. Výroční zpráva 2017. *Dopravní podnik města Hradce Králové*[online]. [cit. 2018-09-21]. Dostupné z:http://www.dpmhk.cz/53/Vyrocní_zpravy/
- DOPRAVNÍ PODNIK MĚSTA PARDUBIC, 2014. Výroční zpráva 2013. *Dopravní podnik města Pardubice*[online]. [cit. 2018-09-21]. Dostupné z:<http://www.dpmp.cz/vyrocní-zpravy/>
- DOPRAVNÍ PODNIK MĚSTA PARDUBIC, 2015. Výroční zpráva 2014. *Dopravní podnik města Pardubice*[online]. [cit. 2018-09-21]. Dostupné z:<http://www.dpmp.cz/vyrocní-zpravy/>
- DOPRAVNÍ PODNIK MĚSTA PARDUBIC, 2016. Výroční zpráva 2015. *Dopravní podnik města Pardubice*[online]. [cit. 2018-09-21]. Dostupné z:<http://www.dpmp.cz/vyrocní-zpravy/>
- DOPRAVNÍ PODNIK MĚSTA PARDUBIC, 2017. Výroční zpráva 2016. *Dopravní podnik města Pardubice*[online]. [cit. 2018-09-21]. Dostupné z:<http://www.dpmp.cz/vyrocní-zpravy/>
- DOPRAVNÍ PODNIK MĚSTA PARDUBIC, 2018. Výroční zpráva 2017. *Dopravní podnik města Pardubice*[online]. [cit. 2018-09-21]. Dostupné z:<http://www.dpmp.cz/vyrocní-zpravy/>

- GRÜNWARD, Rolf a Jaroslava HOLEČKOVÁ, 2007. *Finanční analýza a plánování podniku*. Praha: Ekopress. ISBN: 978-80-86929-26-2.
- KISLINGEROVÁ, Eva et al., 2010. *Manažerské finance*. 3. přeprac. vyd. Praha: C. H. Beck. ISBN 978-80-7400-194-9.
- KNÁPKOVÁ Adriana et al., 2017. *Finanční analýza*. 3. přeprac. vyd. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-0563-2.
- MRKVIČKA Josef a Pavel KOLÁŘ, 2006. *Finanční analýza*. 2. přeprac. vyd. Praha: ASPI. ISBN 80-7357-219-2.
- RŮČKOVÁ, Petra, 2011. *Finanční analýza*. 4. přeprac. vyd. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-3916-8.
- RŮČKOVÁ, Petra, 2015. *Finanční analýza*. 5. přeprac. vyd. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-5534-2.
- SYNEK, Miloslav et al., 1996. *Manažerská ekonomika*. Praha: Grada Publishing. ISBN 80-7169-211-5.
- SYNEK, Miloslav et al., 1999. *Podniková ekonomika*. Praha: C. H. Beck. ISBN 80-7179-228-4.
- VOCHOZKA Marek, Zuzana ROWLAND a Jaromír VRBKA, 2016. Financial Analysis of an Average Transport Company in the Czech Republic. *Naše More*[online]. Roč. 63, č. 3, s 227-236[cit. 2018-11-19]. ISSN 04696255. Dostupné z:<http://www.nasemore.com/web/index.php/archiv/2016/vol-63-no-3-special-issue/500-financial-analysis-of-an-average-transport-company-in-the-czech-republic>

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Uživatelé finanční analýzy	13
Tabulka 2 Aktiva a pasiva	14
Tabulka 3 Dělení metod finanční analýzy.....	18
Tabulka 4 Interpretace výsledků Altmanova modelu.....	26
Tabulka 5 Interpretace výsledků modelu IN	27
Tabulka 6 Bodové hodnocení v Kralickově Quicktestu.....	29
Tabulka 7 Orgány společnosti DPMHK.....	31
Tabulka 8 Analýza poměrových ukazatelů- vzorce	36
Tabulka 9 Běžná (celková) likvidita.....	37
Tabulka 10 Pohotová likvidita.....	38
Tabulka 11 Rychlá (hotovostní, okamžitá) likvidita	38
Tabulka 12 Obrat zásob.....	39
Tabulka 13 Průměrná doba inkasa (Doba obratu pohledávek, Doba inkasa pohledávek)	40
Tabulka 14 Obrat stálých aktiv.....	41
Tabulka 15 Obrat celkových aktiv	42
Tabulka 16 Zadluženost (debt ratio).....	43
Tabulka 17 Míra samofinancování (equity ratio).....	44
Tabulka 18 Debt-equity ratio.....	44
Tabulka 19 Výnosnost (rentabilita) vlastního kapitálu (ROE).....	46
Tabulka 20 Výnosnost (rentabilita) aktiv (ROA)	46
Tabulka 21 Výnosnost (rentabilita) tržeb (ROS).....	47
Tabulka 22 Výnosnost (rentabilita) kapitálu investorů (ROCE).....	48
Tabulka 23 Analýzy soustav ukazatelů- vzorce	50
Tabulka 24 Model IN 01	51
Tabulka 25 Tafflerův model.....	52
Tabulka 26 Kralickův Quicktest- výpočet.....	52
Tabulka 27 Kralickův Quicktest- body	53

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Rozklad Du Pont.....	25
Obrázek 2 Vertikální analýza aktiv- relativní vyjádření	32
Obrázek 3 Vertikální analýza pasiv- relativní vyjádření.....	33
Obrázek 4 Běžná (celková) likvidita	37
Obrázek 5 Pohotová likvidita	38
Obrázek 6 Rychlá (hotovostní, okamžitá) likvidita.....	39
Obrázek 7 Obrat zásob	40
Obrázek 8 Průměrná doba inkasa	40
Obrázek 9 Obrat stálých aktiv	41
Obrázek 10 Obrat celkových aktiv	42
Obrázek 11 Zadluženost	43
Obrázek 12 Míra samofinancování	44
Obrázek 13 Debt-equity ratio	45
Obrázek 14 Výnosnost vlastního kapitálu (ROE)	46
Obrázek 15 Výnosnost aktiv (ROA)	47
Obrázek 16 Výnosnost tržeb (ROS).....	48
Obrázek 17 Výnosnost kapitálu investorů (ROCE)	49

SEZNAM ZKRATEK

CA	celková aktiva
CZ	cizí zdroje
DPMHK	Dopravní podnik města Hradce Králové, a.s.
DPMP	Dopravní podnik města Pardubic, a.s.
EBIT	zisk před úrokem a zdaněním
EBT	zisk před zdaněním
FM	finanční majetek
KBU	krátkodobé bankovní úvěry
KD	krátkodobé dluhy (krátkodobé závazky + běžné bankovní úvěry + krátkodobé finanční výpomoci)
KZ	krátkodobé závazky
OA	oběžná aktiva
PN	provozní náklady
ROA	výnosnost celkových aktiv
ROCE	výnosnost kapitálu investorů
ROE	výnosnost vlastního jmění
T	tržby
Vn	váhy vyjadřující podíl významnosti ukazatele ke kriteriální hodnotě
ZPL	závazky po lhůtě splatnosti

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A	Aktiva společnosti- absolutní vyjádření
Příloha B	Vertikální analýza aktiv- relativní vyjádření
Příloha C	Pasiva společnosti- absolutní vyjádření
Příloha D	Vertikální analýza pasiv- relativní vyjádření
Příloha E	Horizontální analýza změny aktiv- absolutní vyjádření
Příloha F	Horizontální analýza změny aktiv- relativní vyjádření
Příloha G	Horizontální analýza změn pasiv- absolutní vyjádření
Příloha H	Horizontální analýza změn pasiv- relativní vyjádření
Příloha I	Výkazy zisků a ztrát- absolutní vyjádření
Příloha J	Výkazy zisků a ztrát- relativní vyjádření

Příloha A Aktiva společnosti- absolutní vyjádření (tis. Kč)

Rok	2013	2014	2015	2016	2017
Aktiva celkem	998 258	1 008 803	1 009 865	1 018 885	1 026 351
Dlouhodobý majetek	911 474	882 060	877 810	848 050	824 147
Dl. nehmotný m.	164	89	51	477	528
Dl. hmotný m.	911 310	881 971	877 759	847 573	823 619
Dl. finanční m.	0	0	0	0	0
Oběžná aktiva	85 579	125 656	130 988	168 626	196 339
Zásoby	4 915	4 214	5 479	4 402	3 545
Dl. pohledávky	320	321	315	319	319
Kr. pohledávky	17 224	16 437	16 737	14 400	15 482
Kr. finanční m.	63 120	104 684	108 457	149 505	176 993
Časové rozlišení	1 205	1 087	1 067	2 209	5 865

Zdroj: Výroční zprávy Dopravního podniku města Hradce Králové, a.s. (2013, 2014, 2015, 2016, 2017)

Příloha B Vertikální analýza aktiv- relativní vyjádření (%)

Rok	2013	2014	2015	2016	2017
Aktiva celkem	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Dlouhodobý majetek	91,31	87,43	86,92	83,24	80,30
Dl. nehmotný m.	0,02	0,01	0,01	0,05	0,05
Dl. hmotný m.	91,29	87,42	86,91	83,19	80,25
Dl. finanční m.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Oběžná aktiva	8,57	12,46	12,97	16,54	19,13
Zásoby	0,49	0,42	0,54	0,43	0,35
Dl. pohledávky	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03
Kr. pohledávky	1,73	1,63	1,66	1,41	1,51
Kr. finanční m.	6,32	10,38	10,74	14,67	17,24
Časové rozlišení	0,12	0,11	0,11	0,22	0,57

Zdroj: Výroční zprávy Dopravního podniku města Hradce Králové, a.s. (2013, 2014, 2015, 2016, 2017), upraveno autorem

Příloha C Pasiva společnosti- absolutní vyjádření (tis. Kč)

Rok	2013	2014	2015	2016	2017
Pasiva celkem	998 258	1 008 803	1 009 865	1 018 885	1 026 351
Vlastní kapitál	913 198	912 427	911 734	911 719	927 405
Základní kapitál	713 004	713 004	713 004	713 004	713 004
Kapitálové fondy	218 532	218 532	218 532	198 730	198 715
Fondy ze zisku	7 427	7 427	7 427	0	0
Výsledek hospodaření minulých let	-24 955	-25 764	-26 536	0	15 213
Výsledek hospodaření běžného účetního období	-810	-772	-693	-15	473
Cizí zdroje	68 860	81 127	82 598	92 242	81 456
Rezervy	0	4 000	4 000	749	4 596
Dlouhodobé závazky	42 744	44 150	44 949	45 591	33 643
Krátkodobé závazky	26 116	32 977	33 649	45 902	43 217
Bankovní úvěry a výpomoci	0	0	0	0	0
Časové rozlišení	16 200	15 249	15 533	14 924	17 490

Zdroj: Výroční zprávy Dopravního podniku města Hradce Králové, a.s. (2013, 2014, 2015, 2016, 2017)

Příloha D Vertikální analýza pasiv- relativní vyjádření (%)

Rok	2013	2014	2015	2016	2017
Pasiva celkem	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Vlastní kapitál	91,48	90,44	90,28	89,49	90,36
Základní kapitál	71,43	70,67	70,60	69,98	69,47
Kapitálové fondy	21,89	21,66	21,64	19,50	19,36
Fondy ze zisku	0,74	0,74	0,74	0,00	0,00
Výsledek hospodaření minulých let	-2,5	-2,55	-2,63	0,00	1,48
Výsledek hospodaření běžného účetního období	-0,08	-0,08	-0,07	0,00	0,05
Cizí zdroje	6,90	8,05	8,18	9,05	7,94
Rezervy	0,00	0,40	0,40	0,07	0,45
Dlouhodobé závazky	4,28	4,38	4,45	4,47	3,28
Krátkodobé závazky	2,62	3,27	3,33	4,51	4,21
Bankovní úvěry a výpomoci	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Časové rozlišení	1,62	1,51	1,54	1,46	1,70

Zdroj: Výroční zprávy Dopravního podniku města Hradce Králové, a.s. (2013, 2014, 2015, 2016, 2017), upraveno autorem

Příloha E Horizontální analýza změny aktiv- absolutní vyjádření (tis. Kč)

Rok	2014-2013	2015-2014	2016-2015	2017-2016
Aktiva celkem	10 545	1 062	9 020	7 466
Dlouhodobý majetek	-29 414	-4 250	-29 760	-23 903
Dl. nehmotný m.	-75	-38	426	51
Dl. hmotný m.	-29 339	-4 212	-30 186	-23 954
Dl. finanční m.	0	0	0	0
Oběžná aktiva	40 077	5 332	37 638	27 713
Zásoby	-701	1 265	-1 077	-857
Dl. pohledávky	1	-6	4	0
Kr. pohledávky	-787	300	-2 337	1 082
Kr. finanční m.	41 564	3 773	41 048	27 488
Časové rozlišení	-118	-20	1 142	3 656

Zdroj: autor na základě Výročních zpráv Dopravního podniku města Hradce Králové, a.s. (2013, 2014, 2015, 2016, 2017)

Příloha F Horizontální analýza změny aktiv- relativní vyjádření (%)

Rok	2014-2013	2015-2014	2016-2015	2017-2016
Aktiva celkem	1,06	0,11	0,89	0,73
Dlouhodobý majetek	-3,23	-0,48	-3,39	-2,82
Dl. nehmotný m.	-45,73	-42,70	835,29	10,69
Dl. hmotný m.	-3,22	-0,48	-3,44	-2,82
Dl. finanční m.	-	-	-	-
Oběžná aktiva	46,83	4,24	28,73	16,43
Zásoby	-14,26	30,02	-19,66	-19,47
Dl. pohledávky	0,31	-1,87	1,27	0,00
Kr. pohledávky	-4,57	1,83	-13,96	7,51
Kr. finanční m.	65,85	3,60	37,85	18,39
Časové rozlišení	-9,79	-1,84	107,03	165,50

Zdroj: autor na základě Výročních zpráv Dopravního podniku města Hradce Králové, a.s. (2013, 2014, 2015, 2016, 2017)

Příloha G Horizontální analýza změn pasiv- absolutní vyjádření (tis. Kč)

Rok	2014-2013	2015-2014	2016-2015	2017-2016
Pasiva celkem	10 545	1 062	9 020	7 466
Vlastní kapitál	- 771	-693	-15	15 686
Základní kapitál	0	0	0	0
Kapitálové fondy	0	0	-19 802	-15
Fondy ze zisku	0	0	-7 427	0
Výsledek hospodaření minulých let	-809	-772	26 536	15 213
Výsledek hospodaření běžného účetního období	38	79	678	488
Cizí zdroje	12 267	1 471	9 644	-10 786
Rezervy	4 000	0	-3 251	3 847
Dlouhodobé závazky	1 406	799	642	- 11 948
Krátkodobé závazky	6 861	672	12 253	-2 685
Bankovní úvěry a výpomoci	0	0	0	0
Časové rozlišení	-951	284	-609	2 566

Zdroj: autor na základě Výročních zpráv Dopravního podniku města Hradce Králové, a.s. (2013, 2014, 2015, 2016, 2017)

Příloha H Horizontální analýza změn pasiv- relativní vyjádření (%)

Rok	2014-2013	2015-2014	2016-2015	2017-2016
Pasiva celkem	1,06	0,11	0,89	0,73
Vlastní kapitál	-0,08	-0,08	0,00	1,72
Základní kapitál	0,00	0,00	0,00	0,00
Kapitálové fondy	0,00	0,00	-9,06	-0,01
Fondy ze zisku	0,00	0,00	-100,00	-
Výsledek hospodaření minulých let	3,24	3,00	-100,00	-
Výsledek hospodaření běžného účetního období	-4,69	-10,23	-97,84	-
Cizí zdroje	17,81	1,81	11,68	-11,69
Rezervy	-	0,00	-81,28	513,62
Dlouhodobé závazky	3,29	1,81	1,43	-26,21
Krátkodobé závazky	26,27	2,04	36,41	-5,85
Bankovní úvěry a výpomoci	-	-	-	-
Časové rozlišení	-5,87	1,86	-3,92	17,19

Zdroj: autor na základě Výročních zpráv Dopravního podniku města Hradce Králové, a.s. (2013, 2014, 2015, 2016, 2017)

Příloha I Výkazy zisků a ztrát- absolutní vyjádření (tis. Kč)

Rok	2013	2014	2015	2016	2017
Tržby za výrobky, zboží a služby	171 656	165 505	159 686	158 149	166 150
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	164 660	159 384	154 710	153 795	162 080
Tržby za zboží	6 996	6 121	4 976	4 354	4 070
Výkonová spotřeba	128 385	117 879	108 546	110 939	113 729
Osobní náklady	156 214	155 784	165 116	173 076	179 050
Odpisy dl. majetku	59 628	57 464	57 413	57 562	57 896
Provozní výsledek hospodaření	376	926	505	876	569
Finanční výsledek hospodaření	-170	-292	-399	-249	-336
Výsledek hospodaření před zdaněním	206	634	106	627	233
Výsledek hospodaření za účet. období	-810	-772	-693	-15	473

Zdroj: Výroční zprávy Dopravního podniku města Hradce Králové, a.s. (2013, 2014, 2015, 2016, 2017)

Příloha J Výkazy zisků a ztrát- relativní vyjádření (%)

Rok	2013	2014	2015	2016	2017
Tržby za výrobky, zboží a služby	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	95,92	96,30	96,88	97,25	97,55
Tržby za zboží	4,08	3,70	3,12	2,75	2,45
Výkonová spotřeba	74,79	71,22	67,97	70,15	68,45
Osobní náklady	91,00	94,13	103,40	109,44	107,76
Odpisy dl. majetku	34,74	34,72	35,95	36,40	34,85
Provozní výsledek hospodaření	0,22	0,56	0,32	0,55	0,34
Finanční výsledek hospodaření	-0,10	-0,18	-0,25	-0,16	-0,20
Výsledek hospodaření před zdaněním	0,12	0,38	0,07	0,40	0,14
Výsledek hospodaření za účet. období	-0,47	-0,47	-0,43	-0,01	0,28

Zdroj: Výročních zpráv Dopravního podniku města Hradce Králové, a.s. (2013, 2014, 2015, 2016, 2017), upraveno autorem